

JMG

Kandidatuppsats i journalistik

2020-01-09

Institutionen för journalistik,
medier och kommunikation

www.jmg.gu.se

Så gick det för Zlatan i natt

En kvantitativ innehållsanalys av svensk kvällspress rapportering
kring utländska fotbollsligor

Författare: Jesper Bernspång, Henric Holmberg, Magnus Johansson
Handledare: Gabriella Sandstig
Kursansvarig: Marina Ghersetti

GÖTEBORGS UNIVERSITET
JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

Abstract

Title: How it went for Zlatan tonight – A quantitative content analysis of Swedish evening press reporting on international football leagues
Authors: Jesper Bernspång, Henric Holmberg and Magnus Johansson
Level: Bachelor thesis in Journalism
Term: Fall 2019
Supervisor: Gabriella Sandstig

Aim of thesis: The study aims to investigate in which extent Swedish media reporting around foreign football leagues is person-oriented in general and around Swedish players in particular. To achieve this, theories and research about news valuation, media logic, ethnocentrism and National Sporting Heroes will be implemented.

The purpose will be achieved by coding articles from Swedish tabloids (Aftonbladet and Expressen) from four international football leagues (the English Premier League, the Italian Serie A, the Danish Superligaen and the American Major League Soccer) during three different seasons: 1998/1999, 2008/2009 and 2018/2019.

Theoretical framework: This study relies on a number of different theories, although the main one is person-orientation. Other important theories are news valuation, media logic, ethnocentrism and National Sporting Heroes. The study takes off in Ulf Wallin's *Sporten i spalterna* from 1998 and Strömngren and Strandlund's *Sportens nyhetsvärdering i kvällspress* from 2009.

Methods(s): The study uses quantitative content analysis as method. The number of examined articles are 1182. These were examined with the help of a coding scheme consisting of 16 different variables.

Results: The main result from the study is that 98 percent of all the examined articles were more or less person-oriented. That shows an increase compared to Wallin's study from 1998 and Strömngren and Strandlund's study from 2009. Another important result is that a Swedish **person** (players and non-players combined) is mentioned in 51 percent of all the articles. In addition, 92 percent of all the articles, where a Swedish **player** is the main actor, is either fully or mainly person-oriented.

Keywords: soccer, football, sports, national identity, person-orientation, sports journalism, tabloids, Swedish press, Aftonbladet, Expressen

Innehållsförteckning

	Sida:
1 Inledning och utomvetenskaplig problematisering	6
2 Tidigare forskning	7
2.1 Personorientering	7
2.2 Etnocentrism	8
2.3 Lokala och nationella nyheter	9
2.4 Svenska idrottsutövare utomlands	10
2.5 Digitaliseringen - förändrade arbetsvillkor och rutiner	10
2.6 Marknad	11
2.7 Inomvetenskaplig problematisering	11
3 Syfte och frågeställningar	13
4 Teoretiskt ramverk	14
4.1 National Sporting Heroes	14
4.2 Nyhetsvärdering/nyhetsurval	15
4.3 Medielogik	17
5 Metod och material	19
5.1 Kvantitativ innehållsanalys	19
5.2 Urval	20
5.2.1 Varför dessa säsonger?	20
5.2.2 Varför dessa ligor?	21
5.2.3 Förväntade resultat kring personorientering	22
5.2.4 Förväntade resultat kring ligorna	23
5.3 Material	23
5.4 Operationalisering	25
5.5 Validitet och reliabilitet	27
5.5.1 Begreppsvaliditet	27
5.5.2 Intern validitet	28
5.5.3 Reliabilitet	28
5.5.4 Resultatvaliditet	29
5.5.5 Kodningsprocessen	29
6 Resultat och analys	31
6.1 I vilken grad är artiklarna personorienterade i allmänhet?	31
6.2 I vilken grad är artiklarna personorienterade kring svenska spelare?	33
6.3 Vilka svenska spelare nämns i flest artiklar?	34
6.4 I hur stor andel av artiklarna nämns en eller flera svenska spelare?	35
6.5 Hur stor andel av artiklarna där en svensk spelare nämns bygger på en succé?	36
6.6 Vilket av nyhetsvärderingskriterierna elitcentrering/kändisskap, negativa nyheter samt sensationella/avvikande/oväntade nyheter kan starkast förknippas med personorientering?	38
6.7 Vilken av berättarteknikerna personifiering och polarisering kan starkast förknippas med personorientering?	41

6.8 Hur skiljer sig bevakningen kring de olika ligorna över tid och hur många artiklar per säsong skriver Aftonbladet och Expressen om var och en av de fyra ligorna?	44
6.9 Besvarande av syfte	47
7 Diskussion och slutsatser	49
7.1 Vad innebär resultaten för journalistiken?	49
7.2 Förändringar i personorientering över tid	49
7.3 Etnocentrism och National Sporting Hero	50
7.4 Nyhetsvärdering och medielogik	50
7.5 Resultat kopplade till utomvetenskaplig problematisering	52
7.6 Extern validitet	52
7.7 Förslag på vidare forskning	53
Referenser	54
Bilaga 1	56
Bilaga 2	59
Bilaga 3	61

1 Inledning och utomvetenskaplig problematisering

Dagens fotboll är ett världsomspännande fenomen som engagerar och entusiasmerar människor runt hela jordklotet. VM-finalen 2018 mellan Frankrike och Kroatien sågs exempelvis av 1,12 miljarder tittare. Sammanlagt lockade världsmästerskapet i Ryssland - som sändes i 210 territorier - hela 3,57 miljarder tittare (FIFA, 2018).

Med sociala mediers spridning har spelarna också fått en större möjlighet att bygga sitt eget varumärke och erhålla stor uppmärksamhet även bortanför fotbollspubliken. Ett tydligt exempel på detta är att Cristiano Ronaldos Instagramkonto, utöver Instagrams egna, är det konto med flest följare. Den portugisiska fotbollsstjärnan har 198 miljoner följare på Instagram (22/1–2020).

Även i Sverige fanns ett stort intresse av att följa fotbolls-VM. Den mest sedda matchen med det svenska landslaget var kvartsfinalen mot England, där tittarsiffran i linjär-TV uppgick till 2,76 miljoner. Även åttondelsfinalen mot Schweiz och gruppspelsmatchen mot Tyskland lockade liknande tittarskaror (MMS, 2018). I dessa siffror ingår inte heller alla de som följde matcherna via barer och uteserveringar runt om i Sverige.

Fotbollen väcker inte bara stort intresse bland svenskarna - den gör också stor nytta. En forskningsstudie initierad av det europeiska fotbollförbundet UEFA påvisar att den svenska breddfotbollen - försiktigt räknat - bidrar med 23 miljarder kronor i samhällsnytta. Detta i form av positiva sociala, ekonomiska och hälsomässiga effekter - bland annat jobbskapande, minskad brottslighet, utbildning, ideellt arbete och psykisk och fysisk hälsa (SvFF, 2018). Ett exempel är Skäggetorp i Linköping, där antalet anmälda brott under lördagskvällar minskade med 49 procent efter att konceptet nattfotboll startats upp. Det gav ungdomar i utsatta områden något att sysselsätta sig med på helgkvällar fram till midnatt (Pickelner, 2016).

Allt detta sammantaget bekräftar bilden av att fotboll är ett fenomen med stor betydelse för olika människor, i olika länder och på olika sätt. Därmed är också rapporteringen - och forskningen - kring fotbollen av stor vikt för att skapa en större förståelse för denna globala kraft.

I och med fotbollens stora betydelse för och inflytande över individ och samhälle är det även viktigt att studera hur medierapporteringen kring sporten ser ut och hur den fungerar. Bland annat kan det vara av stor vikt att allmänheten blir medveten om eventuella strukturer och mönster inom sportjournalistiken. Ett exempel på detta är graden av personorientering. Med det menas att medierna fokuserar på enskilda personer snarare än matchen eller tävlingen i sin helhet. Ytterligare ett exempel är etnocentrism, som i det här fallet betyder att svenska medier skriver sina artiklar ur ett svenskt perspektiv och fokuserar på svenska personer i sin rapportering. Både personorientering och etnocentrism återkommer i senare avsnitt.

Syftet med studien är att undersöka i vilken grad Aftonbladet och Expressens rapportering kring fyra utländska fotbollsligor är personorienterad i allmänhet och kring svenska spelare i synnerhet. Detta kommer att ske genom en kvantitativ innehållsanalys där 1 182 tidningsartiklar från tre olika säsonger studeras.

2 Tidigare forskning

I detta avsnitt kommer det redogöras för tidigare forskning, svensk likväl som internationell, kring ämnen som i denna studie ska undersökas. I sökandet efter tidigare forskning har fokus främst legat på personorientering och nationell identitet, samt sådant som kan tänkas angränsa till eller ha inverkan på detta.

2.1 Personorientering

Inom den inhemska sportjournalistikforskningen har det undersökts hur personorienterad sportmediebevakningen är. Med detta menas när mediebevakningen i olika grad fokuserar på enskilda personer. En av dem som forskat mest kring detta är Ulf Wallin vilket han presenterar i *Sporten i spalterna* (1998).

Wallin har undersökt hur personorienteringen inom sportmediebevakningen förändrats mellan åren 1895–1995 genom att studera 17 896 sportartiklar från sju olika tidningar. I undersökningen är sportartiklarna indelade efter icke, delvis, huvudsakligen och helt personorienterade artiklar. Resultaten som Wallin kommer fram till visar att sportmediebevakningen har vänt från att år 1895 och tidigt 1900-tal inte vara särskilt personorienterad till att vid slutet av 1900-talet vara starkt intresserad av personer (Wallin, 1998).

Enligt Wallin var ungefär 40 procent av de undersökta artiklarna icke personorienterade under perioden 1895–1905, men motsvarande siffra har sjunkit till åtta procent år 1995. I takt med denna minskning har andelen huvudsakligen och helt personorienterade artiklar ökat från ungefär noll procent 1895 till 26 procent 1995 (Wallin, 1998).

Wallin kom även fram till att det skiljer sig mellan olika sorters tidningar vad gäller personorientering. Undersökningen visar att det framför allt är kvällstidningarna som sticker ut då fokusering på personer med tiden har kommit att bli "kvällstidningarnas signum" som Wallin uttrycker det. Vidare förklarar Wallin att Aftonbladet år 1995 är den tidning i Sverige vars sportmediebevakning i högst grad är personcentrerad. Vid denna tid var ungefär hälften av Aftonbladets artiklar huvudsakligen eller helt personorienterade.

Det har även gjorts senare forskning kring personorientering inom sportjournalistiken. I kandidatuppsatsen *Sportens nyhetsvärdering i kvällspress* (2009) gör Strömgren och Strandlund en liknande undersökning om personorientering som Wallin (1998). Genom att analysera sammanlagt 380 sportartiklar (med både lagidrotter och individuella idrotter) från Aftonbladet och Expressen kom de fram till ett resultat som visade att ungefär tio procent av artiklarna inte fokuserade på personer. Således menar Strömgren och Strandlund (2009) att andelen icke personorienterade artiklar kan ha ökat sedan Ulf Wallins *Sporten i spalterna* (1998) utkom, där motsvarande siffra var åtta procent.

I "*Sports Journalism and the FIFA Scandal: Personalization, Co-optation, and Investigation*" (2017) lyfter David Rowe fram personorientering som en mycket viktig faktor vad gäller nyhetsvärdering. Vidare förklarar han att det finns ett större intresse av att fokusera på personer än på exempelvis makt och olika processer. I texten tar Rowe upp den omtalade skandalen runt FIFA (Internationella federationen för fotbollsförbund) som exempel på en vanlig trend gällande personorientering inom nyhetsrapportering. Kortfattat handlar denna

skandal om en lång period av korrupktion inom FIFA och Joseph "Sepp" Blatter, organisationens dåvarande president, var en av huvudpersonerna i härvan.

Enligt Rowe undvek många sportjournalister att rapportera ingående om det institutionella och det organisatoriska, alltså hur organisationen fungerade och vad som egentligen hände. Detta ansågs vara för ointressant och avancerat för såväl pressen som för läsarna. I stället bestod merparten av medierapporteringen av artiklar där medierna försökte förlöjliga Joseph Blatter. Utifrån det konstaterar Rowe att det för nyhetsmedier var lättare att arbeta och locka läsare genom att personorientera sin rapportering i stället för att på riktigt djupdyka i skandalen (Rowe, 2017).

I *Changes in Political News Coverage: Personalization, Conflict and Negativity in British and Dutch Newspapers* (2011) jämför Vliegthart, Boomgaarden och Boumans brittisk och nederländsk press åren 2006 och 2007. De har undersökt flera tusentals artiklar, från de båda ländernas största nyhetstidningar, som samtliga har någon koppling till ett av de politiska partier som representeras i parlamentet. Trion har bland annat tittat på i vilken utsträckning de olika tidningarna är personorienterade.

Författarna kom fram till att 65 procent av *The Guardians*, 60 procent av *The Times* och 81 procent av *The Suns* artiklar var personorienterade. Däremot var procentsatserna lite lägre när det gällde de nederländska tidningarna. 49 procent av *De Volkskrants*, 53 procent av *De Telegraafs* och 49 procent av *NRC Handelsblads* artiklar var personorienterade. Utifrån detta kunde författarna konstatera att den brittiske premiärministern fick mer medial uppmärksamhet än den nederländske premiärministern. Således kunde författarna även dra slutsatsen att brittisk press har större personfokus i sin rapportering än nederländsk press (Vliegthart, Boomgaarden, Boumans, 2011).

2.2 Etnocentrism

Begreppet etnocentrism myntades 1906 av den amerikanske sociologen William G. Sumner. Han förklarar etnocentrism som "the technical name for the view of things in which one's own group is the center of everything, and all others are scaled and rated with reference to it." (Sumner 1906, s. 13). Med detta menas att man som del av en etnisk grupp, nation eller kultur sätter sina egna intressen i centrum och sätter allt annat i relation till detta. Detta kan lätt leda till att man får en skev bild både av sin egen grupp och andra grupper och att man lyfter sin egen grupp över andra grupper (Stier, 2009).

Etnocentrism kommer till uttryck inom all journalistik i det vardagliga urvalet av nationella och lokala nyheter framför internationella men är särskilt framstående inom sportjournalistiken som lägger mycket tid på att inom landslagsfotboll skapa ett vi (svenska landslag) och ett dem (andra nationer). Detta vi-och-dem-förhållande upprätthålls genom att de fördomar som finns i samhället speglas i sportjournalistiken (Wallin, 1998).

De israeliska forskarna Haim Hagay och Oren Meyers har i sin studie "*Everybody's team? The national narrative in the Hebrew press covering Israeli national soccer team matches*" (2015) studerat israeliska mediers bevakning av det egna landslaget över en längre tid. I studiens resultat går det att urskilja att de israeliska medierna har strävat efter att skapa en nationell gemenskap kring landslaget genom att hylla sina egna spelare utifrån parametrar

som kämpaglöd snarare än själva resultaten. Ett exempel på detta är citatet “The Israelis fought like tigers. The match was almost even.” (Hagay & Meyers, 2015, s. 541).

Medierna bedömer i det här fallet spelarna utifrån de karaktärsdrag som premieras i landet och dessa karaktärsdrag lyfts fram just för att de är israeler. Det spelar i detta fall ingen roll att de förlorade och att matchen bara nästan var jämn. Det viktiga var att de kämpade och visade vilja och kämpaglöd. Detta, spekulerar Hagay och Meyers i, beror på att Israel är ett relativt ungt land som dessutom verkar under stort internt såväl som externt tryck. Folket har därför varit i behov av något som enar dem.

Den israeliska pressen har emellertid backat från att driva denna agenda under de senaste decennierna. Detta tror Hagay och Meyers beror på att Israel “has unequivocally embraced a globalized economy ethos, in ways that undermine the dominance of the national project.” (Hagay & Meyers, 2015, s. 531). Det nationella har med andra ord fått stiga åt sidan något eftersom internationella relationer tagit en större plats i den israeliska politiken.

Det går att urskilja likheter med den svenska forskningen där de inhemska medierna framför allt rapporterar om det nationella och det lokala (Wallin, 1998 m.fl). Tesen om att medier prioriterar nationella och lokala nyheter framför internationella stöds ytterligare av Gee och Leberman i studien “*Sports Media Decision Making in France: How They Choose What We Get to See and Read.*” (2011). Efter sin undersökning når de slutsatsen att beslutsfattare stipulerade att chanserna för framträdande bevakning av en klubb eller idrottare ökade dramatiskt om klubben/idrottaren var fransk (Gee & Leberman, 2011).

Även Neil Blain, Raymond Boyle och Hugh O’Donnell skriver i boken *Sport and National Identity in the European Media* (1993) att medier spelar en stor roll i skapandet av den nationella identiteten. De lägger, till skillnad från ovan nämnda, också stort fokus på att medier från andra länder har en stor del i hur länder ser på sig själva. Som exempel tar författarna upp när den tyska tidningen *Kurier* efter fotbolls-VM i Italien 1990 skrev: “the footballers from the island are experts when it comes to fairness. It’s not for nothing that the three teams from the island (England, Scotland, Ireland) are in the top positions in the fair-play competition... Fair play is a point of honour in England” (s. 66).

2.3 Lokala och nationella nyheter

Sportsidorna har länge haft ett lokalt och ett nationellt fokus. Svenska klubbar och landslag har alltid fått mer utrymme i tidningarna än utländska lag (Wallin, 1998). Detta beror delvis på att journalister har en närhet till lagen och ofta varit supportrar till lagen de rapporterar om. En annan anledning till att tidningarna mestadels har lokala och nationella sportnyheter från sitt eget land är att läsare oftast håller på en idrottare eller ett lag härifrån (Wallin, 1998). De behöver dock inte nödvändigtvis vara aktiva här i Sverige utan även svenska idrottsstjärnor som flyttar utomlands är fortsatt aktuella. Detta då spelaren i fråga redan fått supportrar här hemma (Ehn et al, 1993). Det redaktionerna är ute efter är att väcka igenkänningsfaktorer hos läsaren vilket man hävdar att få saker gör så bra som idrottare från det egna landet (Weibull, Wadbring & Ohlsson, 2018).

2.4 Svenska idrottsutövare utomlands

Strömngren och Strandlund (2009) går även igenom vilka kriterier som kännetecknar en sportnyhet i Aftonbladet och Expressen. En faktor de identifierar som viktig för om publiken vill läsa om en viss idrott är svenska framgångar på internationell nivå. De lyfter fram Zlatan Ibrahimovic (fotboll) och Peter Forsberg (ishockey) som exempel och nämner att ett intresse har skapats kring de utländska lag och serier som Ibrahimovic och Forsberg tillhör.

Studien visar också att 29 procent av artiklarna (17 av 58) om svenska idrottsutövare i Europa handlar om fotbollsspelare. För artiklar om svenska idrottsutövare i Nordamerika står fotbollsspelarna endast för sju procent (tre artiklar av 44). Där är det i stället ishockeyspelare (75 procent) som dominerar utbudet.

Studiens övergripande resultat när det gäller svenska idrottsutövare utomlands är att artiklarna som får störst utrymme på sportsidorna handlar om idrottare som är aktiva i antingen Europa eller Nordamerika (Strömngren & Strandlund, 2009). Detta härrör till att det finns en kulturell samhörighet till dessa kontinenter. Dels för att fotboll och ishockey är djupt rotade i den svenska kulturen, dels för att det finns många idrottsutövande svenskar på de två kontinenterna (Wallin, 1998).

2.5 Digitaliseringen - förändrade arbetsvillkor och rutiner

Ett fenomen som har inneburit stora förändringar inom sportjournalistiken på senare tid är digitaliseringen. Om detta skriver Daum och Scherer (2017) i *Changing work routines and labour practices of sports journalists in the digital era*. Författarna har intervjuat 14 sportjournalister i den kanadensiska mediekoncernen Postmedia - journalister som har sett sina arbetsvillkor förändras dramatiskt till följd av digitaliseringen. Daum och Scherer erbjuder här en analys av hur sportjournalister har försökt att förstå och hitta sin roll inom den konvergenta sportjournalistiken och de nya nyhetsvärden som dykt upp i Postmedias onlinejournalistik.

De traditionella nyhetstidningarna har under de två senaste decennierna fått konkurrens från - och tappat läsare till - digitala nyhetsleverantörer, bloggare, nyhetssamlare som Google News och sociala medier som Facebook och Twitter. Samtidigt har oräkneliga nyhetstidningar världen över drabbats av akut ekonomisk nedgång på grund av minskade upplagor, minskade annonsintäkter för print och färre rubrikannonser. Till följd av detta har tidningsägare aggressivt skurit ner på kostnaderna. Sidorna har minskat i storlek, sektionerna i tidningen har blivit färre, byråer har stängts ner och oräkneliga journalister har fått sparken (Daum & Scherer, 2017).

För att tackla detta har många tidningar etablerat digitala nyhetsrum som är aktiva dygnet runt. Där förväntas de kvarvarande journalisterna att producera större mängder än någonsin tidigare av multimediamaterial - uppdateringar i mobilen, kommentarer på sociala medier, videoklipp och egna nyheter - för att fånga en digital publik och öka de digitala annonsintäkterna (Daum & Scherer, 2017). Resultatet har blivit en omstrukturering av nyhetsrutinerna, vilket har lett till framväxten av tre nya nyhetsvärden: omedelbarhet, interaktivitet och delaktighet. Dessa nyhetsvärden styr numera över nyhetsarbetet och den professionella praktiken (Usher, 2014).

Sportjournalisterna på Postmedia - som har fått allt längre arbetsdagar och producerar mer digitalt innehåll än någonsin tidigare - förväntas numera att producera en outtröttlig ström av nyheter över flera av Postmedias plattformar, där papperstidningen tappar allt mer i både betydelse och relevans. Den traditionella deadline för pressläggning, som en gång fungerade som en konkret markör för arbetsdagens slut, har raderats ut. Den har - i dagens digitala samhälle - ersatts av virtuella deadlines. Nu består arbetsdagen exempelvis av ett konstant nyhetssökande på Twitter. "Det tar aldrig, aldrig slut" säger en erfaren sportjournalist angående den ständiga jakten på nyheter och kampen mot konkurrenterna (Daum & Scherer, 2017).

Postmedia-koncernens beroende - och bevakning - av manlig professionell idrott, framför allt ishockeyligan NHL, har också ökat på bekostnad av lokal amatöridrott och kvinnlig idrott. Detta i ett försök av tidningarna att säkra en manlig publik som är villig att betala för det journalistiska innehållet. Anledningarna till den minskade bevakningen av amatör- och damidrott är framför allt de nedskärningar som redaktionerna har gjort för att minska kostnaderna. Numera finns varken tid eller personal i samma utsträckning som förr och därför blir det mer fokus på "mainstream"-idrotterna. Detta har lett till att bevakningen av amatör- och damidrott blivit ännu mer marginaliserad än tidigare, vilket i sin tur har fått kunder att avsluta sina prenumerationer och annonsörer att dra sig undan (Daum & Scherer, 2017).

2.6 Marknad

En aspekt som Gee och Leberman (2011) nämner är den marknadsmässiga. Fotboll lockar den största publiken, både till läktaren och till tv-soffan, vilket gör det till den mest lönsamma idrotten att skriva om då flest klickar på och läser fotbollsartiklarna. Gees och Lebermans studie har riktat sig mot Frankrike men samma tendenser gäller i Sverige där redaktionerna är beroende av att publicera och lyfta fram det som flest är intresserade av och vill läsa. Man har inte tid eller pengar för att lyfta fram allt och någonstans måste gränsen dras (Weibull et al., 2018). Ett citat som säger mycket kommer från en redaktör som säger "We're obliged to cover football. Everyone is obliged to cover football." (Gee & Leberman, 2011, s. 330).

Faktum är att fotboll stod för 50,9 procent av allt utrymme på sportsidorna i Europas alla tidningar år 2005. Näst största sport var cykelsport med 6,3 procent (International Sport Press Survey, 2005). Dessa siffror vittnar om fotbollens stora popularitet och understryker ytterligare varför det är relevant att forska mer kring mediernas fotbollsrapportering.

2.7 Inomvetenskaplig problematisering

I en forskningsstudie som denna finns det ett behov av att kunna motivera undersökningens forskningsområde och huvudsakliga syfte: inte bara utifrån dess samhällseliga relevans utan även utifrån ett forskningsperspektiv. Med det menas vilka forskningsluckor som studien ska fylla och därigenom vilken kunskap den ska tillföra till vetenskapen.

Då det inte har forskats kring personorientering och medierapportering inom sport i någon större utsträckning är det relevant att studera dessa områden. Särskilt då tidigare forskning

börjar bli tillräckligt gammal för att det ska finnas skäl att tro att resultaten som framkommer där kan ha förändrats.

Wallin (1998) kommer i sin undersökning fram till att 92 procent av de artiklar, från 1995, som han har undersökt är personorienterade och att resterande åtta procent inte är det. Strömngren och Strandlund (2009) kommer fram till att utvecklingen vad gäller graden av personorientering i stället har gått bakåt. Mer specifikt får de fram resultat som visar att 89 procent av deras undersökta artiklar är personorienterade och tio procent inte är det. Detta innebär en minskning med tre respektive två procentenheter.

I samband med detta är det viktigt att poängtera eventuella förklaringar till varför de olika undersökningarnas resultat skiljer sig åt. Även om det bevisligen finns skillnader mellan de olika studiernas resultat behöver det inte nödvändigtvis ha skett en förändring. Detta då det finns flera saker att ta i beaktning innan det är möjligt att dra den slutsatsen. Dels har de inte använt identiska kodscheman och dels har Wallin undersökt betydligt fler artiklar än Strömngren och Strandlund. Detta frånsäger inte det faktum att graden personorientering i sportartiklar kan ha förändrats, men det går samtidigt inte att konstatera att det har skett en faktisk förändring.

Det har nu passerat tio respektive tjugo år sedan dessa undersökningar genomfördes och därför är det relevant att följa upp deras studier för att kunna se om någonting har förändrats sedan dess. Särskilt i och med digitaliseringens utveckling under 2000-talet som rimligtvis bör ha påverkat medierapporteringen kring sport. Förutom att följa upp tidigare forskning är det också relevant att studera sådant som ännu är relativt outforskat. Det finns ett märkbart behov av vidare forskning om det som den här studien ska undersöka - svensk kvällspress bevakning av utländska fotbollsligor. Även om forskning har genomförts kring bland annat personorientering och svenska idrottsutövare utomlands är det ingen som gjort det med utgångspunkt i svensk kvällspress rapportering kring internationella fotbollsligor. Med detta sagt finns det goda argument för att forska mer inom sportjournalistik i allmänhet samt fotbollsjournalistik i synnerhet och studera dessa områden närmare.

3 Syfte och frågeställningar

Studien ämnar att undersöka i vilken grad den svenska medierapporteringen runt utländska fotbollsligor är personorienterad i allmänhet och kring svenska spelare i synnerhet. Detta med utgångspunkt i teorier och tidigare forskning om nyhetsvärdering/nyhetsurval, medielogik, etnocentrism och National Sporting Heroes.

Syftet ska uppnås genom att studera svensk kvällspress (Aftonbladet och Expressen) bevakning av fyra internationella fotbollsligor (Premier League, Serie A, Superligaen, MLS) under säsongerna 1998/1999, 2008/2009 och 2018/2019.

För att uppnå syftet kommer dessa frågeställningar att användas:

- 1a.** I vilken grad är artiklarna personorienterade i allmänhet?
- 1b.** I vilken grad är artiklarna personorienterade kring svenska spelare?
- 1c.** Vilka svenska spelare nämns i flest artiklar?
- 2.** I hur stor andel av artiklarna nämns en eller flera svenska spelare?
- 3.** Hur stor andel av artiklarna där en svensk spelare nämns bygger på en succé?
- 4.** Vilket av nyhetsvärderingskriterierna elitcentrering/kändisskap, negativa nyheter samt sensationella/avvikande/oväntade nyheter kan starkast förknippas med personorientering?
- 5.** Vilken av berättarteknikerna personifiering och polarisering kan starkast förknippas med personorientering?
- 6.** Hur skiljer sig bevakningen kring de olika ligorna över tid och hur många artiklar per säsong skriver Aftonbladet och Expressen om var och en av de fyra ligorna?

I samband med besvarandet av frågeställningarna **1a**, **1b**, **2**, **3**, **4**, **5** och **6** kommer också resultaten från de tre säsongerna jämföras med varandra för att se hur resultaten har förändrats över tid.

Begreppen personorientering och etnocentrism har redogjorts för i avsnittet om tidigare forskning. Teorier om National Sporting Heroes, nyhetsvärdering/nyhetsurval och medielogik beskrivs närmare i kommande kapitel om teoretiskt ramverk.

4 Teoretiskt ramverk

I detta avsnitt kommer teorier som berör National Sporting Heroes, nyhetsvärdering/nyhetsurval och medielogik att presenteras. Var och ett av dessa områden kommer att beskrivas närmare i varsitt delkapitel.

4.1 National Sporting Heroes

Termen *National Sporting Heroes* har sitt ursprung i England och myntades av forskaren Peter Radford (2006). Idén bakom teorin är att de idrottsutövare som genom sina idrottsliga prestationer och sitt sätt att uppträda når ut till ett helt land och blir en hel nations hjälte. Ett exempel Radford lyfter fram är den engelske fotbollsspelaren Wayne Rooney. Det viktiga för att klassas som en National Sporting Hero är att man genom antingen sina prestationer eller genom andra engagemang blir känd för allmänheten och inte bara för sportintresserade. Ett annat kriterium är att man ska lyfta andan i nationen genom att man skördar framgångar å sitt lands vägnar och på något sätt symboliserar för nationen viktiga karaktärsdrag eller dygder (Radford, 2006). Detta kan exempelvis vara att man är ödmjuk, att man är en lagspelare eller att man är lojal mot det lag man spelar i.

Radford har tagit fram ett antal punkter som förklarar vilka aspekter som får en idrottsutövare att träda fram som en NSH (Radford, 2006). Det andra kriteriet, som berör succé/framgång, kommer att studeras närmare och är därför markerat i fet stil.

- Publicitet och igenkännande av National Sporting Hero mer än bara av de som följer sport.
- **Mod och hängivenhet i tävlingssammanhang är viktigt. Konstant framgång är inte nödvändigt, men minst en succé har stor betydelse.**
- En National Sporting Hero kan ha brister och svagheter, men detta har allmänheten overseende med.
- Uppståndelsen kring en National Sporting Hero börjar som ett generellt intresse som kan övergå till en djupare beundran, stolthet, tacksamhet och i slutändan direkt kärlek och dyrkan.
- En National Sporting Hero behöver inte komma från det land eller den etniska grupp som gjort denne till hjälte.
- En National Sporting Hero anses personifiera vissa för nationen typiska eller önskade karaktärsdrag.
- En National Sporting Hero har förmågan att stärka allmänhetens tilltro till den egna förmågan genom att de kan identifiera sig med hen: de prestationer som en National Sporting Hero åstadkommer lyfter stämningen i nationen och inger hopp och förtröstan.
- Tider av nationell osäkerhet är som mest gynnsam för framväxten av en National Sporting Hero vilket kopplas till hopp och förtröstan.

Ett land kan stärkas av National Sporting Heroes då de skapar en känsla av gemenskap och invånarna får något att förenas kring och hoppas på tillsammans (Radford, 2006). Ett exempel på en svensk National Sporting Hero är ishockeyspelaren Peter Forsberg som uppfyller en stor del av ovan nämnda kriterier en idrottare ska uppfylla för att kunna

klassificeras som en National Sporting Hero. En definition är: "Det som kännetecknar en National Sporting Hero är att han eller hon skapar ett vidsträckt intresse bland en stor del av befolkningen där människor genom betraktandet av den idealiserade idrotts hjälten kan känna stolthet och samhörighet." (Dahlén, 2008, s. 431).

4.2 Nyhetsvärdering/nyhetsurval

För att undersöka den svenska kvällspressens bevakning av internationella fotbollsligor är det nödvändigt att studera det slutliga nyhetsurvalet, det vill säga vilka nyheter som nyhetsmedierna faktiskt publicerar. Men för att förstå varför urvalet ser ut som det gör måste man även förstå hur möjliga nyheter värderas och hur de redaktionella arbetsprocesserna ser ut (Strömbäck, 2015, s. 163). Därför är det relevant att i denna studie använda teorier om nyhetsvärdering och nyhetsurval som teoretiskt ramverk.

En ofta citerad studie i forskningen kring nyhetsurval och nyhetsvärdering är Galtung och Ruges *The Structure of Foreign News* (1965). Där identifierar de tolv faktorer som ökar sannolikheten för att en händelse ska bli en nyhet (Galtung & Ruge, 1965). Nyhetsfaktorn om negativitet kommer att studeras mer ingående och är därför markerad i fet stil. Av följande faktorer är det den som är mest relevant att studera närmare i denna studie.

- Frekvens: Hur väl förekomsten och frekvensen av en händelse passar in i mediernas publiceringsrytm.
- Tröskelvärde: Händelsens betydelse måste överstiga en viss - odefinierad - tröskel.
- Tydlighet: Att händelsen är tydlig och osäkerheten runt dess mening är liten.
- Meningsfullhet och relevans: Att händelsen är meningsfull och relevant.
- Konsonans: Hur väl en händelse överensstämmer med förväntningarna kring det som kan komma att ske och kring vad som utgör nyheter.
- Överraskning: Att händelsen avviker från det normala - men fortfarande håller sig inom ramarna för vad som anses vara relevant.
- Kontinuitet: Hur väl en händelse ingår i en process som redan är del av nyhetsflödet och redan finns på mediernas dagordningar.
- Komposition: Det krävs en blandning av olika typer av nyheter varje dag. Ju mer en händelse passar in i mixen av nyheter som är aktuell just den dagen, desto större sannolikhet att händelsen blir en nyhet.
- Elitnationer: Att händelsen utspelar sig i eller involverar särskilt viktiga nationer.
- Elitpersoner: Att händelsen involverar särskilt viktiga, kända eller framträdande personer, de som tillhör "eliten" av samhället.
- Personifiering: Att en händelse inriktar sig på enskilda personer och kan tolkas som en följd av mänskliga handlingar.
- **Negativitet: Att en händelse är negativ eller rymmer negativa sidor.**

Under de år som passerat sedan Galtung och Ruges publikation har forskare i olika länder föreslagit olika listor över nyhetsfaktorer. Även om faktorerna skiljer sig åt går det att

identifiera ett antal gemensamma nämnare, varav vissa överensstämmer med Galtung och Ruges faktorer medan andra är nyare. Dessa gemensamma nämnare är följande (Strömbäck, 2015, s. 158–159).

- Närhet: Händelser, processer, frågor och aktörer som ligger nära den egna publiken i tid, geografi och kultur.
- **Elitcentrering och kändisskap: Personer, organisationer och nationer som innehar makt eller är kända och etablerade hos publiken.**
- De institutionella agendorna: Frågor och processer som får stor uppmärksamhet i myndigheter och i olika politiska processer.
- **Avvikelse och sensation: Händelser som är avvikande, oväntade och sensationella. Dessa händelser kan vara både positiva och negativa.**
- Hot och risker: Frågor eller företeelser som utgör/kan tänkas utgöra hot och risker för samhället/vissa grupper i detsamma. Exempel på detta är brott och konflikter.
- Kontinuitet: Händelser, företeelser, frågor och aktörer som redan har etablerat sig på mediernas dagordningar. Dagens nyheter fungerar på det sättet som en uppföljning på tidigare nyheter.

Faktorerna som berör elitcentrering och kändisskap samt avvikelse och sensation kommer att studeras mer ingående och är därför markerade i fet stil. Det är dessa faktorer som anses mest relevanta att undersöka i studien.

Givet finns det även andra forskare som har forskat kring nyhetsvärdering och nyhetsurval. I den inhemska forskningen är Håkan Hvitfeldts *På första sidan: en studie i nyhetsvärdering* (1985) en av de mest framträdande studierna. Där har han utarbetat en formel med tio olika punkter som ökar sannolikheten för att en nyhetsartikel “ska produceras, publiceras och placeras på första sidan och där bli huvudartikel” (Hvitfelt, 1985, s. 18). För att göra detta är det fördelaktigt om nyheterna behandlar:

1. politik, ekonomi samt brott och olyckor
2. och om det är kort geografiskt och kulturellt avstånd
3. till händelser och förhållanden
4. som är sensationella eller överraskande,
5. handlar om enskilda elitpersoner
6. och beskrivs tillräckligt enkelt
7. men är viktiga och relevanta,
8. utspelas under kort tid men som del av ett tema,
9. har negativa inslag
10. och har elitpersoner som källor (Hvitfelt, 1985).

Ytterligare en klassisk modell inom nyhetsvärdering har utformats av den nederländske medieforskaren Henk Prakke (1969). Prakke har där utformat en grafisk modell med tre

faktorer som har betydelse på olika nivåer i nyhetsvärderingen: avstånd i tid, kultur och rum. Ju längre bort inom ett eller flera av dessa tre avstånd som en händelse inträffar, desto lägre är sannolikheten att händelsen blir en nyhet (Weibull et al., 2018).

Listorna över nyhetsfaktorer säger emellertid ganska lite om *varför* vissa händelser blir nyheter medan andra händelser inte blir det. För att förstå detta måste man söka sig bortanför listorna (Strömbäck, 2015).

4.3 Medielogik

En aspekt som behöver beaktas för att förstå vilka faktorer som påverkar nyhetsurvalet är betydelsen av nyhetsmediernas format och logik. Teorin om medielogiken finns i olika former, men handlar i grund och botten om att innehållet i ett medium är beroende av vilket innehåll som passar mediets format, organisation, yrkesmässiga normer och behov av uppmärksamhet. Teorins utgångspunkt är att nyhetsmedierna själva och deras behov - snarare än verkligheten i sig - är det som styr vad medierna rapporterar om och hur de väljer att forma rapporteringen (Strömbäck, 2015).

Enligt Esser (2013) formas medielogiken inom nyhetsjournalistiken av tre dimensioner: hur den *journalistiska professionalismen* definieras och uppfattas inom journalistkåren och medierna, graden av *kommersialism* och de tillämpade *medietekniker* som olika medier bygger på (Strömbäck, 2015, s. 303).

En betydelsefull del av mediernas logik berör just beroendet av det egna formatet men även hur medierna ska hantera det överskott av information och underskott av uppmärksamhet som finns. För att nå framgång i kampen om publiken har medierna därför utarbetat ett antal olika berättartekniker. Dessa tekniker anses ofta utgöra konkreta uttryck för medielogiken och är även av vikt för urvalet och utformningen av nyheterna (Strömbäck, 2015, s. 162).

Bromander (2010) beskriver dessa berättartekniker närmare i sin studie om medierapporteringen av politiska skandaler under åren 1997–2010. Även om studien inriktar sig på politisk nyhetsjournalistik förekommer berättarteknikerna även i den allmänna nyhetsjournalistiken. Teknikerna är:

- **Tillspetsning:** En anpassning till en verklighet med begränsat utrymme i både tid och rum. Detta är en förutsättning för att nyheten ska kunna konkurrera med andra nyheter om människors uppmärksamhet.
- **Förenkling:** Innebär att medierna förenklar sin rapportering och således gör saker och ting mindre komplexa för att läsarna enklare ska ta del av innehållet. Det finns dock en risk att verkligheten förenklas i sådan grad att det som rapporteras inte helt och hållet speglar verkligheten.
- **Polarisering:** Det är förenklat när vitt ställs mot svart, och i dessa fall är det vanligt med ytterlighetsargument. Polarisering används som ett knep för att läsarna inte ska tappa intresset.
- **Personifiering:** Att bygga upp nyheter kring specifika personer, vilket görs för att enklare väcka läsarnas uppmärksamhet. Personifiering underlättar för läsarna att

känna igen sig i händelser och på så vis får enklare att avgöra vilken sida personer står på.

- **Konkretisering:** När medier rapporterar om konkreta i stället för det abstrakta. Detta eftersom läsarna har enklare att ta till sig det konkreta samtidigt som det är lättare att rapportera om. Med konkretisering finns det risk att engagemanget från läsare blir lågt för att det är för enkelt.
- **Intensifiering:** När medierapporteringen består av raska och oväntade händelseförlopp. Likväl som med polarisering används detta för att både väcka och bibehålla läsarnas uppmärksamhet.
- **Stereotypisering:** När en använder sig av stereotyper och förenklingar för att förklara sådant som är komplext. Med hjälp av detta blir det enklare för läsarna att dels uppfatta andra människor och dels att avgöra vilka som är för och vilka som är emot något.

Ju mer dessa berättartekniker kan hjälpa till att journalistiskt forma en potentiell nyhet, desto mer sannolikt är det att den potentiella nyheten också blir en del av det slutliga nyhetsurvalet (Strömbäck, 2015). I den här studien kommer berättarteknikerna polarisering och personifiering att studeras närmare eftersom de teknikerna anses mest relevanta för studien.

5 Metod och material

Detta avsnitt kommer att redogöra för val av metod samt presentera det material som kommer att studeras i undersökningen. Utöver det förs också en diskussion kring studiens urval innan nyckelbegreppen operationalisering samt validitet och reliabilitet avhandlas.

5.1 Kvantitativ innehållsanalys

Metoden som kommer att användas i den här studien är kvantitativ innehållsanalys. Studien ämnar undersöka hur den svenska kvällspressens rapportering har förändrats över tid och för att kunna dra allmänna slutsatser kring detta krävs det att ta del av ett stort material. Det gör en kvantitativ ansats fördelaktig. Detta innebär samtidigt att en kvalitativ ansats inte är att föredra, eftersom det hade inneburit en större begränsning i antalet analysenheter. Studien är inte heller intresserad av att närmare granska vissa passager i texterna, vilket en kvalitativ textanalys är ute efter (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Towns, Wängnerud, 2017).

Utöver det är en innehållsanalys också gynnsam då en undersöker vilka likheter och skillnader som finns i medieinnehåll, vilka samband som finns och när en studerar i vilken grad något förekommer (Ekström & Johansson, 2019). Eftersom denna undersökning bland annat syftar till att undersöka i vilken utsträckning det rapporteras om specifika fotbollsligor - och hur rapporteringen runt olika ligor skiljer sig åt beroende på vilka svenskar som spelar i ligan - finns det anledning att tro att just en innehållsanalys är fördelaktig för denna studie.

Utöver det som nämnts ovanför är en kvantitativ innehållsanalys i regel mer objektiv än kvalitativa ansatser, eftersom den inte i lika stor utsträckning baseras på tolkningar utan i stället fokuserar på att översätta innehåll till siffror. Dessutom möjliggör den kvantitativa metoden analyser av en stor mängd texter, vilket i sin tur gör det lättare att jämföra och generalisera undersökningens resultat till ett större sammanhang, vilket denna studie ämnar göra (Ekström & Johansson, 2019).

De flesta metoder brukar bli föremål för någon form av kritik oavsett hur framgångsrika de är. Det gäller även för den kvantitativa innehållsanalysen. Bland annat har det förekommit synpunkter om att en går miste om viktiga saker när en omvandlar texter till siffror. Detta då texter kan anses vara mer komplicerade än att de helt och hållet ska kunna tolkas genom att översättas till siffror. Denna typ av kritik går att besvara då även kvalitativa metoder behöver arbeta med olika sorters kategoriseringar och göra binära val. Således uppstår samma problematik även vid kvalitativa ansatser - att en kan gå miste om viktiga saker (Ekström & Johansson, 2019).

Det finns även de som hävdar att den kvantitativa innehållsanalysen, som anses vara objektiv, brister då det är svårt vid tolkandet av texter att få fram en objektiv tolkning. Detta eftersom människor sällan gör samma tolkningar av texter. Det är visserligen sant, men i och med att många människor har gemensamma referensramar, språk och kunskaper är det ändå möjligt att studera exempelvis medieinnehåll (Ekström & Johansson, 2019).

5.2 Urval

För att göra en rimlig avgränsning – givet den tidsram som råder – har tre säsonger och fyra ligor valts ut. De valda säsongerna är 1998/1999, 2008/2009 och 2018/2019. De valda ligorna är **Premier League** (England), **Serie A** (Italien), **Superligaen** (Danmark) och **Major League Soccer** (USA).

MLS skiljer sig från övriga ligor i det avseendet att den inte sträcker sig över årsskiftet (höst-vår) utan i stället spelas under ett och samma kalenderår (vår-höst). De utvalda säsongerna MLS är 1998, 2008 och 2019. Initialt var tanken att inkludera 2018 i studien, men då säsongen 2019 hann avslutas före inhämtningen av resultat valdes den säsongen i stället.

5.2.1 Varför dessa säsonger?

Valet föll på 2018/19 då det är den senast avslutade säsongen och det är relevant att ha ett så aktuellt perspektiv på studien som möjligt. Studien tar sin början kort efter Ulf Wallins *Sporten i spalterna* (1998) för att kunna jämföra och komplettera Wallins resultat med resultaten från denna studie. Wallins studie når sitt slut 1995 och denna studie inleds några år senare med säsongen 1998/1999. Den tredje säsongen i denna studie är 2008/2009, som ligger mittemellan 1998/1999 och 2018/2019.

De valda tidsperioderna motiveras ytterligare av att medielandskapet har genomgått tydliga brytpunkter ungefär vid tidpunkten för dessa säsonger. Det var kring 1998/1999 som Internet började etablera sig på marknaden och nådde gemene hushåll när datorn blev allt vanligare och fler kunde ha sin egen dator hemma. Runt 2008/2009 började sociala medier att bli riktigt stora - inte minst tack vara mobiltelefonens marknadsmässiga succé. Allt fler använde nu Facebook utanför hemmet och datorn. Numera, för säsongen 2018/2019, har alla en mobiltelefon som kan användas till allt möjligt. Nu används de inte bara för samtal, sms och nöje, utan även till bland annat bankärenden och som identifiering via bank-ID (Weibull, Wadbring & Ohlsson, 2018).

Med tanke på dessa skillnader i medielandskapet finns det skäl att förvänta sig skillnader i svensk kvällspress bevakning av utländska fotbollsligor mellan de olika säsongerna. I och med det huvudsakliga syftet i denna undersökning kan det även vara intressant att studera i vilken utsträckning medierapporteringen är personorienterad, särskilt då tidigare forskning kring detta börjar bli till åren.

Här är det också värt att nämna sociala mediers frammarsch. De allra flesta har nu möjligheten att följa sina favoritspelare på sociala medier och få inblickar i deras liv. Det går att anta att sportredaktioner har följt denna utveckling och alltmer börjat rapportera om de stora stjärnorna - de med stora följerna på sociala medier. När fotbollssupportrar fått en inblick i dessa spelares liv är det också rimligt att anta att intresset för spelarna har ökat, vilket i sin tur leder till ökad bevakning från medierna. Denna utveckling bör gå att urskilja i undersökningen, särskilt då under säsongen 2018/2019 men även 2008/2009 då sociala medier som fenomen var nytt.

I och med digitaliseringens och i synnerhet sociala mediers intåg finns det rimliga skäl att tro att sambandet mellan personorientering och en del av den tidigare forskning som används i denna studie har förändrats. Ett exempel på detta är nyhetsvärderingskriteriet som behandlar

elitcentrering och kändisskap. Detta eftersom det med hjälp av sociala medier har blivit enklare att följa med i kända personers liv. Således går det att förvänta sig att många redan har förkunskaper om exempelvis svenska fotbollsspelare när de läser om spelarna i tidningen. En annan följd av att det har blivit enklare att ta del av nyheter kan vara att det som rapporteras av etablerade redaktioner blir mindre sensationellt och oväntat, vilket är ett annat kriterium som inkluderats i denna studie.

Genom att välja dessa tre säsonger går det också att studera hur Aftonbladet samt Expressens bevakning såg ut före respektive efter det att tidningarna fick en egen sportbilaga. Rimligtvis borde rapporteringen öka i omfattning när sportnyheterna får en egen bilaga och slipper trängas med resten av nyheterna i huvudtidningen.

Det bör också nämnas att ingen av de tre valda säsongerna efterföljs av ett världsmästerskap. Det är rimligt att anta att bevakningen av svenska spelare blir icke-representativ inför ett VM då sportredaktionerna tenderar att följa svenska fotbollsspelare extra noggrant när ett världsmästerskap stundar. Detta eftersom ett VM engagerar fler människor än andra fotbollsturneringar och evenemang. Detta innebär ofta att sportredaktionerna ökar sin rapportering för att följa de spelare som är landslagsaktuella i något större utsträckning än vanligt.

5.2.2 Varför dessa ligor?

De ligor som valts ut för undersökningen är engelska Premier League, italienska Serie A, danska Superligaen och amerikanska MLS. Urvalet motiveras enligt följande:

I Sverige har intresset för **Premier League** länge varit stort – mycket tack vare SVT:s program *Tipsextra* som med start redan 1969 sände en match från den engelska ligan varje lördag. Här ligger grunden till att många svenskar än i dag har två favoritlag: ett i England och ett i Sverige. Utöver det är Premier League även världens mest kommersiellt framgångsrika fotbollsliga. Under säsongen 2017/2018, den senast tillgängliga, hade ligans 20 klubbar en sammanlagd omsättning på cirka 60 miljarder kronor (Conn, 2019). Under åren har även ett flertal svenskar spelat i Premier League, vilket ökat svenskarnas intresse för ligan ytterligare.

Serie A är en av världens bästa fotbollsligor och fjärde högst rankad i Europa. Serie A väljs ut i egenskap av att vara en liga med högkvalitativ fotboll och ett stort intresse från svenskt håll. Ligan engagerar många svenskar och har länge haft svenska kopplingar med historiska spelare som Gunnar Nordahl (Milan och Roma), Glenn Strömberg (Atalanta) och Zlatan Ibrahimovic (Juventus, Inter och Milan). Detta har lett till att många svenskar har ett favoritlag även i den italienska ligan, låt vara inte i samma utsträckning som i den engelska. Serie A är alltså en av de större europeiska ligorna men dess popularitet bland svenskarna är inte riktigt på samma nivå som Premier League.

För undersökningen är det även intressant att studera högstaligan i ett av de nordiska grannländerna. Detta eftersom dessa länder är så nära Sverige det går att komma både geografiskt och kulturellt. Svenskar kan i stor utsträckning relatera till och identifiera sig med dessa länder. Därför bör det rimligen också ligga nära till hands för svenska nyhetsmedier att rapportera kring dessa ligor.

Superligaen är högstadivisionen i dansk fotboll och rankad som nummer 14 i Europa. Att den danska ligan inkluderats i studien - snarare än den norska eller finländska - beror delvis på att Superligaen har starka kopplingar till Sverige i och med att många svenskar spelat/spelar i ligan. Det gäller visserligen även för norska ligan, men danska ligan har genomgående varit högre rankad och antas vara den av Sveriges nordiska grannligor som är mest omskriven i svenska medier.

Eliteserien i Norge har dessutom ett annat upplägg än övriga europeiska ligor i undersökningen i och med att ligan börjar på våren och slutar på hösten. Eftersom MLS följer samma upplägg med vår-höst blir det överflödigt att inkludera Eliteserien. Finska Veikkausliiga (rankad 43:a i Europa) befinner sig nästintill i total medieskugga i Sverige och har haft förhållandevis få svenskar genom åren jämfört med norska respektive danska ligan. Därför är det inte särskilt relevant att studera den finska ligan i den här studien.

Major League Soccer (MLS), den amerikanska proffsligan, är en liga som ökat i popularitet på senare år – inte minst från svenskt håll. Ligan har gått från två svenska spelare 1998 - och noll svenskar 2008 - till att nu innefatta hela åtta svenskar. Bland de åtta återfinns dessutom den störste stjärnan av alla i form av Zlatan Ibrahimovic. På senare år har även flertalet europeiska stjärnor, välkända bland fotbollsintresserade svenskar, flyttat över Atlanten för att spela i den amerikanska ligan. Därför är det intressant att se hur rapporteringen i svensk kvällspress kring MLS har varierat i omfattning genom åren.

5.2.3 Förväntade resultat kring personorientering

Förväntningen är att svensk medierapportering i allmänhet och kvällspressens bevakning av fotboll i synnerhet har ett väldigt stort fokus på svenskar. Därmed är förväntningen att artiklarna i stor utsträckning kommer att vara personorienterade kring svenska spelare. Detta särskilt med tanke på att det finns ett stort intresse runt det svenska fotbollslandslaget. Därför blir det naturligt att det även finns ett stort intresse för de spelare som är aktuella för landslagsspel, varav majoriteten spelar i andra länder och i bättre ligor än den svenska.

Allmänheten vill få information om hur det går för de svenska spelarna då det också kan ge indikationer om det svenska landslagets status. På så sätt vore det rimligt att tro att Aftonbladets och Expressens rapportering kring utländska fotbollsligor är starkt personorienterad runt svenska spelare.

Förväntningen vad gäller personorientering i allmänhet är att graden av personorientering kommer ha ökat gentemot de resultat som Wallin (1998) samt Strömngren och Strandlund (2009) fick fram i sina undersökningar. Dels för att det är en trend som går att urskilja i Wallins studie, dels för att denna studie enbart fokuserar på fotbollsartiklar medan de två övriga studierna har undersökt sportartiklar i allmänhet. Denna förväntning känns rimlig då fotbollen troligtvis är en av de lagsporter som är mest personorienterad - bland annat eftersom fotbollsspelare tillhör några av de mest kända idrottarna. Dessutom intresserar fotboll en så pass stor del av befolkningen att medier inte sällan även rapporterar om professionella fotbollsspelares privatliv.

5.2.4 Förväntade resultat kring ligorna

Den generella förväntningen när det gäller rapporteringen kring ligorna är att **Premier League** genomgående har störst bevakning i svensk kvällspress. Detta eftersom Premier League är den liga av de fyra valda som har störst allmänintresse i Sverige. Det är den utländska fotbollsliga som flest svenskar vill läsa om och ta del av samt den liga som flest kan relatera till – inte minst tack vare att SVT med start redan 1969 sände *Tipsextra* med en direktsänd match från den engelska ligan varje lördag.

Ett annat antagande är att intresset för, och bevakningen kring, Premier League är ungefär lika stort oavsett om svenska spelare spelar där eller inte. I de fall där det är fler svenskar av allmänintresse i ligan är det troligen enbart så att fokus skiftar något och att dessa spelare får den plats i tidningen som annars hade gått till andra spelare/klubbar i ligan.

Vad gäller den amerikanska proffsligan **MLS** är det rimligt att förvänta sig betydligt större variation i rapporteringen från svensk kvällspress. Intresset för MLS ökade kraftigt i svenska medier när Sveriges mest kända fotbollsspelare Zlatan Ibrahimovic skrev på för Los Angeles Galaxy i mars 2018. Ibrahimovic fortsatte även i MLS över 2019. Antalet svenskar i ligan var också betydligt fler under säsongen 2019 jämfört med 2008 och 1998. Därför är det rimligen så att det skrevs betydligt fler artiklar om MLS under årets säsong jämfört med de två övriga säsongerna som inkluderats i studien.

Rapporteringen runt danska **Superligaen** förväntas ligga på en jämn, förhållandevis låg nivå, med färre artiklar 1998/1999 i jämförelse med övriga säsonger. Detta eftersom det var betydligt färre svenskar (4) i ligan under den säsongen. Den danska ligan har varit ungefär lika högt rankad som den svenska genom åren och de bästa svenska spelarna har ofta flyttat till andra ligor när det blivit dags för utlandsäventyr. Därför har det troligen inte skrivits särskilt många artiklar om Superligaen i svensk kvällspress under de valda säsongerna. Intresset för de stora europeiska ligorna torde vara högre bland svenskarna.

Serie A är rimligtvis ligan det skrivs näst flest artiklar om i svensk kvällspress - åtminstone av de ligorna som inkluderats i studien. Den italienska ligan har en lång historia av framgångsrika svenska spelare, vilket genererat ett stort intresse bland svenskarna som håller i sig än i dag. Säsongen 2008/2009, när Zlatan Ibrahimovic vann skytteligan och tog hem ligatiteln med Inter, är troligtvis den säsong där det skrevs flest artiklar om Serie A av de tre säsonger som valts ut. Men även under de andra säsongerna skrevs det förmodligen relativt mycket om Serie A i svensk kvällspress.

5.3 Material

Medierna som inkluderats i denna studie är Aftonbladet och Expressen. Det är artiklar i tryckt press som ska studeras och detta kommer att ske via sökningar i Mediarkivet (för sökord och undersökningsperiod till varje liga, se bilaga 3). Att studien enbart inkluderar artiklar i tryckt press beror främst på att innehållet i dessa artiklar inte har förändrats sedan originalartikeln skrevs, vilket kan vara fallet för de webbaserade artiklarna. Studien kommer, i den mån det är möjligt, att studera PDF-versionerna av artiklarna. I de fall där en PDF-version inte finns att tillgå studeras artikeln i fritext.

För säsongerna 2008/09 och 2018/19 är det artiklarna i respektive tidnings sportbilaga, Sportbladet samt SportExpressen, som kommer att undersökas. 1998/1999 hade sporten ingen egen bilaga i varken Aftonbladet eller Expressen, utan sportnyheterna var i stället en del av själva huvudtidningen.

Att studien enbart inkluderar Aftonbladet och Expressen har flera orsaker. Det är Sveriges två största kvällstidningar och även två av landets största dagstidningar tillsammans med morgontidningarna Dagens Nyheter (DN) och Svenska Dagbladet (SvD). Till skillnad från DN och SvD har dock både Aftonbladet och Expressen egna sportbilagor, vilket tyder på att sporten prioriteras betydligt högre i kvällspressen. Därför är det med stor sannolikhet också Aftonbladet och Expressen som rapporterar mest frekvent om svenska fotbollsspelare i utländska fotbollsligor. Eftersom perioderna som ska undersökas sträcker sig över hela säsonger, det vill säga mellan nio och tolv månader, är det också nödvändigt att begränsa antalet tidningar i undersökningen givet den tidsram som råder.

Givet är det så att det genomförts mer forskning kring sportrapportering i kvällstidningarna jämfört med dagstidningarna. Det går därmed att argumentera för att det är mer relevant att inrikta denna studie på dagstidningar snarare än på kvällstidningar. Valet föll ändå på att undersöka kvällstidningarna. Detta beror inte minst på att de valda kvällstidningarna, Aftonbladet och Expressen, förfogar över Sveriges två största sportbilagor - bilagorna som läses av flest och därmed bidrar till att sätta agendan för svensk sportjournalistik.

Ett annat argument för att undersöka just kvällstidningarna är att de i större utsträckning än dagstidningar har ett internationellt fokus och en omfattande bevakning av de ligor som ska undersökas i denna studie. I många fall har dagstidningar ett större fokus på lokal sport än på internationell sport. Det hade därför varit svårare att uppfylla studiens syfte - att undersöka i vilken grad den svenska medierapporteringen kring utländska fotbollsligor är personorienterad kring svenska spelare - om dagstidningar hade undersökts.

Det hade också varit möjligt att inkludera radio- och/eller tv-kanaler i studien, men de har valts bort. Dels eftersom det med radio och tv är betydligt mer tidskrävande att samla in tillräckligt med material för att få fram ett representativt resultat, dels eftersom formatet i radio och tv innebär att deras utrymme är mer begränsat än i kvällspressen. Således samlar kvällspressen upp fler sporthändelser i sin nyhetsrapportering.

Fotbollskanalen är en webbplats med omfattande rapportering runt svenskar i utländska fotbollsligor. Sajten grundades dock först 2007 och har expanderat kraftigt sedan dess. Detta gör det svårt att jämföra deras rapportering över tid på ett rättvisande sätt med tanke på de säsonger som valts ut. Därför har Fotbollskanalen utelämnats ur studien.

Fördelarna med detta urval är att det skildrar förändringar och variationer i rapporteringen över längre tid - dessutom över en tidsperiod som fått se kvällspressen genomgå stora förändringar med etableringen av Internet, framväxten av sociala medier och den alltmer utbredda digitaliseringen. Genom att inkludera både Aftonbladet och Expressen går det också att jämföra tidningarnas rapportering med varandra och därigenom söka såväl likheter som skillnader.

Nackdelen med urvalet är att det inte ger en heltäckande bild av svensk medierapportering runt utländska fotbollsligor genom att enbart studera kvällspressen. Men det får bli föremål för vidare forskning.

Valet har fallit på att enbart inkludera förhandsartiklar, nyhetsartiklar, matchreferat och notiser. Syftet är att undersöka den vardagliga nyhetsrapporteringen kring ligorna och då finns ingen plats för texttyper som reportage, krönikor eller längre personintervjuer.

5.4 Operationalisering

För att uppnå studiens syfte och besvara dess frågeställningar används ett kodschema med sammanlagt 16 variabler. Kodschemat syftar till att operationalisera de teoretiska frågeställningarna till något som är empiriskt mätbart.

Personorientering är ett av studiens huvudområden. En del av syftet är att undersöka i vilken grad medierapporteringen runt utländska fotbollsligor är personorienterad och särskilt kring svenska spelare. Det handlar till exempel om att ta reda på hur ofta och i vilken grad de skrivna artiklarna är orienterade kring en eller flera personer. Detta görs möjligt genom att koda artiklarna utifrån olika nivåer av personorientering. Den variabel i studien som handlar om personorientering är tagen från Ulf Wallins bok *Sporten i spalterna* (1998). Detta gör det möjligt att jämföra resultaten med Wallins undersökning och se om det skett några förändringar över tid (variabel 11, se bilaga 1).

Det är ingen variabel som direkt tar reda på i vilken grad artiklarna är personorienterade kring svenska spelare. Däremot kan några av variablerna tillsammans undersöka detta och de är variabel 6, 8 och 11. Med hjälp av dessa får en fram resultat på hur många artiklar som nämner någon svensk spelare, har en svensk spelare som huvudaktör och i vilken grad artiklarna är personorienterade. Därmed går det även att undersöka hur personorienterade artiklarna är kring svenska spelare (variabel 6, 8 och 11, se bilaga 1).

En tänkbar gråzon går att urskilja mellan “delvis” och “huvudsakligen” personorienterade artiklar. Wallin (1998) skiljer dem åt bland annat utifrån i vilken utsträckning som personliga uttalanden förekommer, men erbjuder ingen närmare definition av var gränsdragningen ska ske. Det är dock problematiskt i denna undersökning att dra gränsen utifrån intervjuer eller antalet citat. Detta eftersom det ofta är få, om ens några, citat i artiklar om utländska fotbollsligor. I den här studien kommer därför en artikel att räknas som huvudsakligen personorienterad om **mer än halva artikeln** fokuserar på enskilda personer. För att avgöra detta kommer antalet rader i artikeln som handlar om enskilda personer att räknas gentemot antalet rader i hela artikeln.

Syftet med att studera om en svensk spelare nämns i artikeln eller inte är att se hur många av artiklarna som är skrivna ur ett svenskt perspektiv där svenska spelare omnämns eller citeras. Detta är kopplat till teorin om **etnocentrism** där man som del av en etnisk grupp eller nation sätter sina egna intressen i centrum. Genom att inkludera den här variabeln går det att studera hur etnocentrisk den svenska kvällspressen är i sin rapportering (variabel 6, se bilaga 1).

National Sporting Heroes (NSH) är ytterligare en av utgångspunkterna i studien. I denna undersökning har det NSH-kriterium som handlar om succé/framgång valts ut eftersom det bäst och enklast kan förknippas med personorientering. Den variabel som berör detta ämnar

undersöka om de svenska spelare som nämns i artiklarna har en framgång eller succé nyligen - till exempel att de har gjort mål eller att deras lag vunnit.

Även tidigare framgångar och succéer som nämns i artiklarna kommer att ingå här. Ett exempel på detta är spelarna som var med och tog brons i VM 1994 och därigenom blev nationella hjältar. Flera av dessa bronsmedaljörer spelade också i någon av de fyra utvalda ligorna under säsongen 1998/1999. Den här variabeln gör det möjligt att studera i vilken utsträckning NSH kan kopplas samman med personorientering.

Vad gäller denna variabel kan det i vissa fall vara oklart vad som ska räknas som framgångar. Till skillnad från mål och vunna matcher, som är tydliga mått på framgångar, finns det andra saker som inte nödvändigtvis behöver innebära någon framgång - till exempel en spelares speltid i en match. Detta då betydelsen av speltid kan variera mycket beroende av vilken liga och vilket lag som spelaren spelar i. För att exemplifiera detta finns det fall där det skrivs om spelare när de har fått lite speltid i ett väldigt bra lag medan det inte skrivs alls om andra spelare som fått spela en hel match i ett annat lag eller liga. Således kommer inte en spelares speltid att kodas som någon framgång i denna studie (variabel 12, se bilaga 1).

Nyhetsvärdering/urval: Det finns flera kriterier knutna till nyhetsvärdering och nyhetsurval som kan knytas till personorientering. De kriterier som valts ut i denna studie är kändisskap, negativa nyheter samt sensationella nyheter. Den variabel som handlar om kändisskap är utformad för att studera om det redogörs någon bakgrundsfakta för de svenska spelare som nämns i artiklarna. Till exempel om det skrivs "Malmö-grabben" eller "som tidigare spelat i Göteborg och Sundsvall" i samband med att en spelare nämns. I de artiklar där det inte redogörs för någon sådan bakgrundsfakta - och fokus enbart ligger på själva nyheten - är det rimligt att anta att spelaren i artikeln redan är känd sedan tidigare.

Gällande denna variabel kan det i vissa fall finnas gråzoner där det är otydligt vad som ska kodas som bakgrund. Exempelvis är det i fotbollsartiklar vanligt att spelarnas ålder anges i samband med att de nämns, oavsett om de är kända sedan tidigare eller inte. I denna studie anses därför inte ålder vara tillräcklig bakgrundsfakta för att avgöra en spelares kändisskap. Ytterligare ett exempel på gråzon kan vara då det står "säger landslagsmittfältaren", eftersom det vittnar om en nutida merit och inte bör betraktas som bakgrund. Således avgränsas denna variabel på så sätt att tidigare erfarenheter och meriter ska kodas som bakgrund medan det nutida meriter inte ska göra det (variabel 13, se bilaga 1).

I den variabel som berör negativa nyheter ska det exempelvis kodas som negativt om en spelare blivit utvisad och positivt om det framkommer att en spelare gjort mål. En eventuell gråzon är huruvida en spelares speltid är positivt eller negativt eftersom det kan skilja mycket från fall till fall. Det kan till exempel vara positivt med 30 minuters speltid för en spelare som inte brukar få spela och negativt för en spelare som normalt sett brukar spela hela matcher (90 minuter). Vid dessa fall gäller det att se hur artikeln är uppbyggd och skriven för att kunna avgöra om det är positivt eller negativt (variabel 15, se bilaga 1).

Den sista variabeln som är baserad på nyhetsvärderingskriterierna är den som behandlar sensationella, avvikande och oväntade nyheter. Hit räknas bland annat överraskande matchresultat, ovanliga målskyttar och andra konstiga händelser. En tänkbar gråzon är om en

spelare gör mål. Detta av liknande anledning som det redogörs för i föregående stycke - att det kan skilja mellan olika fall. Det är exempelvis inte sensationellt om en van målskytt gör mål men däremot om en ovan målskytt gör det. Även här gäller det alltså att se hur artikeln är skriven för att kunna avgöra vilken variabel som ska väljas (variabel 14, se bilaga 1).

Det finns ytterligare ett par nyhetsvärderingskriterier som kan kopplas till personorientering, men som i denna studie valts bort. Dessa är närhet och personifiering. Det förstnämnda har valts bort då det ryms inom etnocentrismen medan det sistnämnda valts bort då det ryms inom personorienteringen.

Medielogik: För att i denna studie knyta medielogik till personorientering kommer det att undersökas hur ofta medierna använder personorientering som ett dramaturgiskt grepp i sina artiklar i ett försök att locka läsare. Detta genom att utgå från ett par av de berättartekniker som ryms inom medielogiken - personifiering och polarisering. För att göra berättartekniken personifiering mätbar finns det en variabel som ska undersöka hur ofta någon spelare nämns i artikelns rubrik, underrubrik eller ingress. Även i de fall där det inte skrivs något namn men ändå är tydligt att det rör sig om en person ska det kodas. Exempelvis "18-årig debutanten avgjorde matchen" (variabel 7, se bilaga 1).

Begreppen personorientering (variabel 11) och personifiering (variabel 7) är visserligen närbesläktade med varandra, men genom att använda de operationella indikatorer som nyttjas i den här studien går det att särskilja begreppen från varandra.

Den variabel som berör berättartekniken polarisering ska ta reda på hur många av artiklarna som bygger på någon slags polarisering. Hit räknas exempelvis titelstrider mellan två klubbar samt konflikter mellan spelare och tränare. Ett exempel på en gråzon är vanliga matchreferat eftersom de också kan betraktas som texter med inslag av polarisering i och med att en match innefattar två lag mot varandra. I denna studie anses inte vanliga matchreferat vara tillräckligt polariserande för att de ska kodas som det. Däremot ska det kodas som polarisering om det handlar om erkända rivalmöten (variabel 16, se bilaga 1).

Det finns utöver personifiering och polarisering fler berättartekniker som hör hemma inom medielogiken (se kapitel 4.2). Däremot är det dessa två berättartekniker som antas vara starkast förknippade med personorientering, vilket är varför de har valts ut framför de övriga berättarteknikerna tillspetsning, förenkling, konkretisering, intensifiering, stereotypisering.

5.5 Validitet och reliabilitet

Följande kapitel erbjuder en genomgång av nyckelbegreppen validitet och reliabilitet. Här kommer det även att föras resonemang kring hur väl denna studie uppfyller och förhåller sig till dessa begrepp.

5.5.1 Begreppsvaliditet

Validitet är ett centralt begrepp i vetenskapliga studier. Begreppet validitet definieras vanligtvis på ett eller fler av följande tre sätt (Esaiasson et al., 2017, s. 68):

1. överensstämmelse mellan teoretisk definition och operationell indikator,
2. frånvaro av systematiska fel,

3. att man verkligen mäter det man påstår att man mäter.

De tre definitionerna används ofta synonymt, men Esaiasson et al. (2017) påpekar att definition 1 och 2 (begreppsvaliditet) bör åtskiljas från definition 3 (resultatvaliditet). Detta delkapitel kommer att behandla begreppsvaliditet.

För att uppnå en god begreppsvaliditet genomfördes en mindre provkodning med tolv artiklar för att stämma av att alla gruppmedlemmar tolkade de operationella indikatorerna - variablerna - på samma sätt. Vid de tillfällen då tolkningarna skilde sig åt hölls en kort diskussion för att reda ut eventuella oklarheter och åtgärda dessa innan den "riktiga" kodningen ägde rum. På det sättet minskades tolkningsutrymmet vilket bidrog till att begränsa antalet systematiska fel i undersökningen.

Vad gäller överensstämmelsen mellan den teoretiska definitionen och den operationella indikatorn ökar validitetsproblemet med avståndet mellan dessa två fenomen. När det rör sig om förhållandevis enkla och okomplicerade teoretiska begrepp - som ligger nära det som ska mätas på operationell nivå - är problemen mindre allvarliga (Esaiasson et al., 2017). De flesta teoretiska begrepp i denna studie, som huvudaktör och grad av personorientering, håller sig generellt nära det som ska mätas och stämmer väl överens med de operationella indikatorerna.

Vad gäller den variabel som är knuten till teorin om National Sporting Heroes (NSH), variabel 12, är avstånden större. Det är inte självklart att en svensk spelare som avgör en match för eller vinner en titel med sitt klubbtag också är en NSH. Däremot visar övriga resultat i undersökningen att många av de mest omskrivna svenska spelarna uppfyller minst ett av kriterierna för en NSH. Elitcentrering/kändisskap, som går att koppla till NSH, var dessutom det av nyhetsvärderingskriterierna som hade starkast koppling till personorientering. Därmed går det att dra slutsatsen att många svenskar som nämns i samband med en succé också uppfyller något av kriterierna för en NSH.

5.5.2 Intern validitet

Avgörande för en studies interna validitet är om den innehåller välgrundade slutsatser utifrån det i många fall begränsade antalet analysenheter som har studerats (Esaiasson et al., 2017). Den interna validiteten i denna studie bedöms vara god eftersom tre hela säsonger har undersökts. Det undanröjer möjligheten att exceptionella händelser under säsongerna tillskrivs alltför stor betydelse. Undersökningen spänner också över tjugo år där det skiljer tio år mellan varje säsong. Det gör det möjligt att dra välgrundade slutsatser om hur utvecklingen har sett ut under hela den undersökta tidsperioden.

5.5.3 Reliabilitet

Med reliabilitet avses tillförlitligheten i en studie. En hög reliabilitet uppnås genom att undvika slump- och slarvfel i datainsamlingen och den efterföljande databearbetningen. Stress, trötthet, ouppmärksamhet och skrivfel är några av de saker som kan orsaka bristande reliabilitet (Esaiasson et al., 2017).

Av praktiska skäl har kodningen skett individuellt där alla tre gruppmedlemmar deltagit i kodningsarbetet. I de fall där oklarheter eller funderingar dykt upp har dock dessa lyfts upp inom gruppen för att minska risken att olika personer tolkar variablerna i kodboken på olika

sätt. Dessutom har kodning endast genomförts när minst två av gruppmedlemmarna varit närvarande för att ge möjlighet till diskussion.

För att säkerställa en hög reliabilitet bör även ett reliabilitetstest genomföras där man går tillbaka och kodar en mindre del av materialet i undersökningen. Av tidsmässiga skäl har ett större reliabilitetstest uteblivit, men under provkodningen genomfördes ett mindre dito där alla tre kodade samma artiklar - så kallad interkodarreliabilitet. Då kodades 12 artiklar med sammanlagt 192 variabler där andelen variabler som kodades på samma sätt av samtliga gruppmedlemmar låg på omkring 90 procent.

Det är svårt att exakt bestämma vad en eftersträvansvärd siffra för överensstämmelse är. Detta då det till stor del beror på de olika variabelernas svårighetsgrad. Vad gäller vissa variabler - till exempel när en skiljer på dagstidningar - förväntas en väldigt hög siffra medan det vid andra variabler kan vara accepterat med en något lägre siffra.

I denna studie används variabler som varierar relativt mycket i svårighetsgrad. Gällande variabler som "tidning", "liga" och "säsong" var överensstämmelsen hög medan överensstämmelsen när det gällde variabler som "positiva/negativa nyheter", "succé eller inte" och "polarisering eller inte" var något lägre. I och med att det har använts så pass många variabler med en lite högre svårighetsgrad får ändå 90 procent betraktas som en hög siffra (Esaiasson et al., 2017).

5.5.4 Resultatvaliditet

Att ha en god resultatvaliditet innebär att man mäter det man påstår att man mäter. Detta uppnås genom en god begreppsvaliditet och en hög reliabilitet. Med andra ord handlar det om att använda sig av fullgoda mätinstrument och därtill vara noggrann i sitt användande av mätinstrumenten för att undvika såväl systematiska som osystematiska fel (Esaiasson et al., 2017). Eftersom det i tidigare kapitel har konstaterats att både begreppsvaliditeten och reliabiliteten befinner sig på en hög nivå går det att konstatera att även resultatvaliditeten är god.

5.5.5 Kodningsprocessen

Under provkodningen dök ett antal gråzoner och otydligheter upp. Det ledde till att kodschemat justerades i viss mån. Först och främst nyanserades *V7 - Nämns en person i rubrik, underrubrik eller ingress?* Detta för att fånga upp vilken typ person det var som nämndes: en svensk spelare, en icke-svensk spelare eller en icke-spelare. Vidare adderades alternativet "Nej, men svensk icke-spelare nämns" under *V6 - Nämns en svensk spelare i artikeln?* Dels för att fånga upp om den nämnde personen är svensk och dels om det rör sig om en spelare.

En tredje betydande ändring som genomfördes var att i *VII - Personorientering* ändra från att fokusera på svenska spelare till att ta ett mer allmänt grepp och fokusera på personorientering i stort. Dels för att frågan om svenska spelare tas upp redan i *V6* och dels för att med större säkerhet kunna konstatera i vilken grad artikeln i fråga är personorienterad. Det stora problemet innan förändringen var att addera ett lager med "Vad för person är artikeln personorienterad kring?" på Wallins utformade variabel från 1998. Därmed skalades

VII efter provkodningen ner till att vara identisk med Wallins variabel om personorientering (1998).

Slutligen adderades alternativen “Nej, det är en icke-svensk spelare”, “Nej, det är en icke-spelare” och “Ja, det är en svensk spelare” till *V8 - Huvudaktör i text*. Detta för att enklare kunna särskilja vilken roll huvudaktören hade.

6 Resultat och analys

I detta avsnitt kommer studiens resultat att redovisas. Resultaten presenteras i tabeller med kompletterande text. För att tydliggöra vilka resultat som är tänkta att besvara varje enskild frågeställning är frågeställningarna uppdelade i underrubriker. Frågeställningarna kommer att besvaras i samma ordning som de återfinns i kapitel 3 om syfte och frågeställningar.

Analysen följer efter resultatredovisningen i varje underrubrik och i analysen kommer även jämförelser med tidigare forskning att genomföras.

6.1 I vilken grad är artiklarna personorienterade i allmänhet?

Personorientering är det som i mångt och mycket står i centrum i denna undersökning. Då denna studie bland annat är ämnad att följa upp tidigare forskning kring personorientering, följer här en tabell som beskriver hur personorienterade de undersökta artiklarna är i allmänhet. Dessutom visar tabellen hur graden av personorientering har förändrats över tid. För att underlätta jämförelsen med tidigare undersökningar presenteras resultaten i procent.

Tabell 6.1 I vilken grad artiklarna är personorienterade (procent)

Grad av personorientering	1998/1999	2008/2009	2018/2019	Total
Helt	12	9	6	8
Huvudsakligen	70	85	73	77
Delvis	14	6	19	13
Icke	4	0	2	2
Summa	100	100	100	100
Antal (N)	266	392	524	1182

Tabellkommentar: Icke personorienterad betyder att ingen person nämns i texten. Delvis betyder att någon eller några personer nämns i texten, men att huvuddelen av texten inte handlar om någon enskild person. Huvudsakligen innebär att artikeln till största del (mer än hälften av raderna) handlar om enskilda personer. Helt personorienterade är de artiklar som enbart handlar om en person.

Icke: N = 19. Delvis: N = 158. Huvudsakligen: N = 905. Helt: N = 100.

Resultaten visar att 98 procent av de 1182 undersökta artiklarna i någon grad är personorienterade. Mer specifikt är 8 procent helt, 77 procent huvudsakligen, 13 procent delvis och 2 procent av artiklarna icke personorienterade.

De huvudsakligen personorienterade artiklarna utgör mer än tre fjärdedelar av materialet. Särskilt vanliga var de under säsongen 2008/2009, då de stod för 85 procent av artiklarna. Under den gångna säsongen, 2018/2019, minskade andelen huvudsakligen personorienterade artiklar med 12 procentenheter ner till 73 procent. Det sammanföll med att andelen delvis personorienterade artiklar ökade med 13 procentenheter - från 6 till 19 procent. Mellan de två

första säsongerna var förhållandena omvända - då ökade huvudsakligen med 15 procentenheter (från 70 till 85) medan delvis minskade med 8 procentenheter (från 14 till 6).

Andelen helt personorienterade artiklar, de som uteslutande fokuserar på en person, har sakta men säkert minskat i andel - från 12 till 6 procent. De icke personorienterade artiklarna, de som inte nämner någon person alls, var helt frånvarande under säsongen 2008/2009. Det är också de mest sällsynta artiklarna överlag.

Ulf Wallin (1998) kom i sin undersökning fram till att av det material han undersökte 1995 var 92 procent av artiklarna personorienterade i någon grad. Wallins 92 procent av personorientering är något mindre än de 98 procent som uppmätts i denna studie. Här är det värt att påpeka att Wallin undersökte sportartiklar i sju tidningar - både nationella och lokala, dags- och kvällstidningar - medan denna studie undersökt fotbollsartiklar i två nationella kvällstidningar.

Mer specifikt var 3 procent av artiklarna i Wallins undersökning helt, 23 procent huvudsakligen, 66 procent delvis och 8 procent icke personorienterade. Wallins resultat visar med andra ord att 26 procent av artiklarna från 1995 antingen var huvudsakligen eller helt personorienterade, medan den motsvarande siffran i denna studie är 85 procent. Det motsvarar en ökning med 59 procentenheter. Därtill har andelen icke personorienterade artiklar minskat med 6 procentenheter och andelen delvis personorienterade med hela 53 procentenheter. Med det sagt stämmer dessa resultat väl överens med de förväntade resultaten för denna studie. Förväntningen var att graden personorientering skulle ha ökat, vilket den också har gjort.

Strömgren och Strandlund (2009) kom i sin studie i stället fram till att utvecklingen möjligtvis var på väg åt motsatt håll. Deras siffra gällande icke personorienterade artiklar var tio procent, vilket innebär att siffran har minskat med åtta procentenheter i denna studie. Nämnvärt är det faktum att Wallin samt Strömgren och Strandlund har undersökt sportartiklar i allmänhet medan denna studie enbart undersökt fotbollsartiklar.

Dessutom varierar antalet undersökta artiklar i studierna. Wallin undersökte 3072 artiklar, Strömgren och Strandlund 380 artiklar medan denna undersökning har undersökt 1182 artiklar. Det kan eventuellt vara så att dessa skillnader är en del av förklaringen till att de olika resultaten skiljer sig åt. Däremot är det inte troligt att det är hela förklaringen utan att graden av personorientering faktiskt har ökat och att andelen icke personorienterade artiklar har minskat.

De resultat som Vliegenthart, Boomgaarden och Bouman (2011) kom fram till i sin undersökning visar att brittisk press 2006 och 2007 var betydligt mer personorienterad än nederländsk press under samma period. De tidningar vars andel personorienterade artiklar var störst för respektive land var *The Sun* (brittisk) och *De Telegraaf* (nederländsk). Siffran var 81 procent för *The Sun* och 53 procent för *De Telegraaf*. Motsvarande siffra i denna studie är 98 procent. Liksom med tidigare inhemsk forskning är det även här värt att nämna att antalet undersökta artiklar samt typen av artiklar skiljer sig åt, vilket kan förklara vissa skillnader i de olika studierna.

6.2 I vilken grad är artiklarna personorienterade kring svenska spelare?

Att undersöka i vilken grad artiklarna är personorienterade är, som tidigare nämnt, en stor del av syftet med denna studie. Detta gäller i synnerhet bevakningen kring svenska spelare. För att undersöka detta har nedanstående tabell konstruerats, där det redogörs för i vilken utsträckning som artiklarna är personorienterade när en svensk spelare är huvudaktör. Tabellen visar även hur graden av personorientering har förändrats mellan de olika säsongerna.

Tabell 6.2 I vilken grad artiklarna är personorienterade när en svensk spelare är huvudaktör (procent)

Grad av personorientering	1998/1999	2008/2009	2018/2019	Total
Helt	9	12	5	8
Huvudsakligen	81	86	84	84
Delvis	10	2	11	8
Icke	0	0	0	0
Summa	100	100	100	100
Antal (N)	143	137	153	433

Tabellkommentar: Delvis betyder att någon eller några personer nämns i texten, men att huvuddelen av texten inte handlar om någon enskild person. Huvudsakligen innebär att artikeln till största del (mer än hälften av raderna) handlar om enskilda personer. Helt personorienterade är de artiklar som enbart handlar om en person. Som huvudaktör räknas den som omnämns/citeras flest gånger i texten. Om flera framträder lika mycket räknas den som kommer först. Tabellen tar enbart hänsyn till de artiklar där en svensk spelare är huvudaktör. Artiklar med icke-svensk spelare eller svensk icke-spelare som huvudaktör har exkluderats.

84 procent av artiklarna med svensk huvudaktör är huvudsakligen personorienterade. Helt och delvis personorienterade artiklar står för 8 procent vardera. Tillsammans står alltså helt och huvudsakligen för 92 procent av artiklarna, vilket betyder att artiklar med en svensk spelare som huvudaktör ofta är personorienterade i hög grad.

De huvudsakligen personorienterade artiklarna håller sig på en relativt jämn nivå mellan säsongerna. Större variationer går att finna bland helt och delvis personorienterade artiklar. De artiklar som är helt personorienterade ökade med tre procentenheter från första till andra säsongen och minskade därefter med sju procentenheter till säsong tre. Delvis personorienterade artiklar minskade i sin tur med åtta procentenheter från första till andra säsongen men ökade sedan med nio procentenheter till säsong tre.

Resultaten stämmer väl överens med de förväntade dito om att graden av personorientering kring svenska spelare skulle ligga på en hög nivå. En bidragande faktor till resultatet är att många av de svenska spelare som nämns i artiklarna har spelat för A-landslaget, vilket gör de mer kända bland allmänheten och mer intressanta för kvällspressen att skriva om. Detta var också ett av skälen till varför det kunde förväntas en relativt hög grad av personorientering kring svenska spelare på förhand.

6.3 Vilka svenska spelare nämns i flest artiklar?

Att studera vilka svenska spelare som är mest omnämnda i svensk kvällspress är ett konkret verktyg för att kunna se vilka spelare som redaktionerna väljer ut i sin rapportering. Dessa siffror över antalet artiklar representerar det slutliga nyhetsurvalet, men är förstås även en konsekvens av redaktionernas nyhetsvärdering, där spelarna som allmänheten antas vara mest intresserad av hamnar i centrum för nyhetsbevakningen. Resultaten fördelade sig enligt följande:

Tabell 6.3 De svenska spelare som nämns i flest artiklar (antal)

Namn	Artiklar som huvudaktör	Artiklar som icke huvudaktör	Totalt antal artiklar
Zlatan Ibrahimovic	113	35	148
Victor Nilsson Lindelöf	33	25	58
Fredrik Ljungberg	17	13	30
Robin Olsen	25	4	29
Jesper Blomqvist	13	16	29
Johan Elmander	13	14	27
Olof Mellberg	13	13	26
Magnus Hedman	10	11	21
Jonas Olsson	13	7	20
Thomas Ravelli	14	3	17
Kennet Andersson	4	13	17

Tabellkommentar: Topp tio-lista över de mest omskrivna svenska spelarna för undersökningsperioden. Spelarna är rangordnade efter det totala antalet artiklar som spelarna nämns i. Som huvudaktör räknas den som omnämns/citeras flest gånger i texten. Om flera framträder lika mycket räknas den som kommer först. N = 1182.

Zlatan Ibrahimovic toppar listan då han omnämns i 148 artiklar. Värt att notera är att Ibrahimovic, tillsammans med trean Fredrik Ljungberg, är de enda spelarna på listan som var aktuella under två säsonger. Ibrahimovic spelade i Serie A säsongen 2008/09 och i MLS 2019, medan Ljungberg spelade i Premier League 1998/99 och gick till MLS 2008. Vad gäller Ibrahimovic hade han med all säkerhet toppat listan ändå, om än inte lika överlägset, medan Ljungberg troligen hade sjunkit några placeringar om han bara fått tillräkna sig en säsong.

Nuvarande landslagsspelarna Victor Nilsson Lindelöf och Robin Olsen hamnar också högt upp på listan med en andra- respektive fjärdeplats. De är två av Sveriges främsta spelare i nuläget och spelade båda en viktig roll i VM 2018 där Sverige nådde kvartsfinal, vilket var Sveriges största framgång på herrsidan sedan bronset i VM 1994. Under säsongen 2018/2019 spelade dessutom Lindelöf (Manchester United) och Olsen (Roma) i två stora europeiska klubbar, vilket bidrog till ett ännu större intresse kring spelarna. Särskilt då kring Lindelöf, eftersom Manchester United har fler svenska supportrar och generellt är en mer välkänd

klubb bland svenskarna jämfört med Roma. Lindelöf förärades också med Guldbollen, priset till Sveriges bäste fotbollsspelare, i november 2018.

Jesper Blomqvist och Magnus Hedman tar sig också in på listan. Blomqvist (med i VM-truppen 1994) var en viktig del av det Manchester United som vann tre tunga titlar 1998/99 medan landslagsmålvakten Hedman fredade målet i Coventry. Kennet Andersson, tongivande spelare i VM 1994, var ordinarie anfallare i Bologna och Serie A.

Johan Elmander, Jonas Olsson och Olof Mellberg var alla ordinarie i sina respektive klubbar under säsongen 2008/09. De två förstnämnda spelade i Premier League, vilket är den överlägset mest omskrivna ligan i undersökningen, medan Mellberg höll till i den italienska storklubben Juventus.

Thomas Ravelli är den ende MLS-spelaren - bortsett från Ibrahimovic - som lyckas ta sig in på listan. Ravelli var tillsammans med Jan Eriksson den förste svensken i MLS och kvällspressen följde svenskarnas framfart i den nya proffsligan med intresse. Den förre landslagsmålvakten Ravelli var dessutom välkänd och etablerad hos den svenska publiken sedan tidigare - särskilt efter den berömda straffräddningen mot Rumänien i VM-kvartsfinalen 1994.

Samtliga spelare på listan är eller har varit landslagsspelare, vilket alltså verkar vara en förutsättning för att spelaren ska bli omnämnd i större utsträckning. Samtidigt är det ofta så att landslagsspelare spelar i större klubbar och når större framgångar än icke-landslagsspelare, vilket i sig skapar ett större intresse kring landslagsspelarna. Med andra ord är resultatet i den här avdelningen av ganska väntad karaktär.

6.4 I hur stor andel av artiklarna nämns en eller flera svenska spelare?

Med etnocentrism menas att man som del av en etnisk grupp, nation eller kultur sätter sina egna intressen i centrum och sätter allt annat i relation till detta. Översatt till journalistik innebär det att en redaktion väljer bort att skriva om utländska spelare till förmån för svenska eftersom svenska spelare väcker större intresse hos den svenska publiken.

Att undersöka i hur stor andel av artiklarna som en eller flera svenska spelare nämns kan skapa en bild över hur präglad svensk medierapportering kring utländska fotbollsligor är av etnocentrism. Av den anledningen följer här en tabell som visar hur stor andel av artiklarna som nämner en svensk fotbollsspelare, samt hur detta har förändrats över tid.

Tabell 6.4 Andelen artiklar där svenska spelare nämns (procent)

Nämns en svensk spelare?	1998/1999	2008/2009	2018/2019	Total
Ja	63	47	39	47
Nej, men svensk icke-spelare nämns	3	2	5	4
Nej	34	51	56	49
Summa	100	100	100	100
Antal (N)	266	392	524	1182

Tabellkommentar: Sammanställning över de undersökta artiklarna utifrån frågeställningen om en svensk spelare nämns i artikeln eller ej, uppdelat efter säsong. Icke-spelare kan i de här artiklarna vara tränare, sportchefer, agenter, experter, journalister med flera.

Resultaten visar att en svensk **spelare** nämns i 47 procent av artiklarna. En svensk **person** nämns i mer än hälften av artiklarna - 51 procent - om både spelare och icke-spelare räknas in. Däremot är det något fler artiklar där en svensk **person** inte blir omnämnd jämfört med de artiklar där en svensk **spelare** blir det. För att förtydliga är det i nära hälften av artiklarna - 49 procent - inte någon svensk person som nämns överhuvudtaget.

Med tanke på hur många fler utländska spelare och icke-spelare det finns i de valda ligorna - jämfört med svenska spelare och icke-spelare - får det betraktas som en tämligen hög siffra att det nämns en svensk **person** i 51 procent av artiklarna. Detta visar att Aftonbladet och Expressen i sin rapportering kring utländska fotbollsligor har ett väldigt stort fokus på svenska **personer** i allmänhet och svenska **spelare** i synnerhet. Det är i sammanhanget även värt att nämna att det i en stor del av de artiklar där en svensk **spelare** nämns också är en svensk huvudaktör. Mer specifikt är det i 78 procent av alla artiklar där det nämns minst en svensk spelare även en svensk spelare som är huvudaktör.

En tydlig trend är att kvällspressens rapportering blir allt mindre etnocentrerad. Under säsongen 1998/1999 nämndes en svensk **person** i 66 procent av artiklarna. Samma siffra för säsongen 2018/2019 var 44 procent, vilket innebär en minskning med 22 procentenheter. Denna minskning kan bero på att antalet artiklar säsongen 2018/2019 är betydligt fler än tidigare säsonger. Mer specifikt innebär detta troligtvis att intresset för ligorna i allmänhet är större och således skrivs det fler artiklar där ingen svensk nämns. Med det sagt behöver inte denna minskning nödvändigtvis innebära att det skrivs färre artiklar där en svensk nämns, utan snarare att det skrivs betydligt fler artiklar om ligorna i allmänhet, vilket får andelen artiklar där en svensk nämns att minska.

6.5 Hur stor andel av artiklarna där en svensk spelare nämns bygger på en succé?

Teorin om National Sporting Heroes går ut på att idrottsutövare genom sina prestationer och sitt sätt att uppträda blir en hel nations hjälte. Det viktiga för att klassas som en National Sporting Hero är att man genom sina prestationer eller genom andra engagemang blir känd för allmänheten och inte bara bland sportintresserade.

Ett kriterium för att en person ska kunna betraktas som National Sporting Hero är bland annat att denne har haft en stor succé eller framgång (Radford, 2006). I denna studie förväntas detta vara det kriterium som är mest förknippat med kvällspressens bevakning av utländsk fotboll. Således kan en genom att undersöka i hur stor del av artiklarna en svensk spelare nämns i samband med en succé få en uppfattning om sambandet mellan kvällspressens fotbollsrapportering och National Sporting Heroes. Därför följer här en tabell som redovisar hur stor andel av artiklarna där en svensk spelare nämns som bygger på en succé, samt hur detta har förändrats mellan de olika säsongerna.

Tabell 6.5 Andelen artiklar där en svensk spelare nämns i samband med en succé (procent)

Nämns en svensk spelare i samband med en succé?	1998/1999	2008/2009	2018/2019	Total
Ja	60	50	62	57
Nej	40	50	38	43
Summa	100	100	100	100
Antal (N)	167	186	203	556

Tabellkommentar: Med succé/framgång menas exempelvis om spelaren har gjort mål, vunnit en match eller fått högt betyg efter en match. N-talet i denna tabell är mindre än i övriga eftersom det för att besvara denna frågeställning enbart är av intresse att titta på de artiklar där en svensk spelare nämns.

I 57 procent av artiklarna där en svensk spelare nämns gör denne det i samband med en succé eller framgång. I resterande 43 procent nämns ingen succé eller framgång i samband med en svensk spelare. Med andra ord uppfylls det National Sporting Heroes-kriterium som behandlar en succé eller framgång i mer än hälften av artiklarna där en svensk spelare nämns.

Siffrorna för 1998 och 2019 är nästintill identiska, med 60 respektive 62 procent för ja-sidan. Däremot var det en nedgång för andelen succéartiklar under den mellersta säsongen, 2008/2009, då en svensk spelare nämndes i samband med en succé i 50 procent av artiklarna. Detta trots att Zlatan Ibrahimovic vann både ligatiteln och skytteligan i Serie A den säsongen.

Som tidigare nämnts (se kapitel 6.3) har majoriteten av de mest omskrivna svenska spelarna spelat för landslaget. Även om detta inte är ett krav för att klassas som en National Sporting Hero underlättar det att vara landslagsspelare. Det svenska landslaget engagerar fler svenskar än något annat fotbollslag och når ut till en stor del av befolkningen via olika sorters medier. Att spela i landslaget - och göra bra ifrån sig där - ger också en betydligt större chans att bli känd bland fler än de som följer sport, vilket är ett av kriterierna (Radford, 2006).

Sammantaget visar resultaten att det finns goda skäl att anta att de som uppfyller ett eller flera National Sporting Heroes-kriterier kommer att uppmärksammas i kvällspressen.

6.6 Vilket av nyhetsvärderingskriterierna elitcentrering/kändisskap, negativa nyheter samt sensationella/avvikande/oväntade nyheter kan starkast förknippas med personorientering?

I denna studie har tre nyhetsvärderingskriterier som kan förknippas med personorientering valts ut. Det kommer under denna underrubrik att presenteras tre olika tabeller - en för vardera kriterium. Resultaten för varje kriterium kommer att presenteras efter respektive tabell för att sedan förklaras och analyseras mer noggrant efter att samtliga tabeller under denna underrubrik har presenterats.

Den första tabellen förklarar i vilken grad artiklarna är personorienterade när de är sensationella, avvikande eller oväntade. Till sensationella, avvikande eller oväntade nyheter hör bland annat oväntade matchresultat (skrällar), nyslagna rekord, brutna sviter och ovana målgörare.

Tabell 6.6 I vilken grad artiklarna är personorienterade när nyheten är sensationell, avvikande eller oväntad (procent)

Grad av person-orientering/Säsong	1998/1999	2008/2009	2018/2019	Total
Helt	13	8	7	9
Huvudsakligen	75	86	74	79
Delvis	9	6	15	10
Icke	3	0	4	2
Summa	100	100	100	100
Antal (N)	129	231	230	590

Tabellkommentar: Helt personorienterade är de artiklar som enbart handlar om en person. Huvudsakligen innebär att artikeln till största del (mer än hälften av raderna) handlar om enskilda personer. Delvis personorienterad betyder att någon eller några personer nämns i texten, men att huvuddelen av texten inte handlar om någon enskild person. Icke personorienterad betyder att ingen person nämns i texten. Med nyhet menas här den huvudsakliga nyheten i varje enskild artikel.
Helt: N = 52. Huvudsakligen: N = 468. Delvis: N = 58. Icke: N = 12.

Av de artiklar i undersökningen som är sensationella, avvikande eller oväntade är 9 procent helt, 79 procent huvudsakligen, 10 procent delvis och 2 procent icke personorienterade. Med andra ord är 88 procent av dessa artiklar helt eller huvudsakligen personorienterade, vilket innebär att en stor del av de artiklar som är sensationella, avvikande eller oväntade även är personorienterade i hög grad.

Det är 578 artiklar som är sensationella, avvikande eller oväntade och samtidigt personorienterade i någon grad. Dessa artiklar utgör 49 procent av de 1182 artiklar som undersökts. Med andra ord är ungefär hälften av samtliga artiklar sensationella, avvikande eller oväntade och samtidigt personorienterade i någon grad. Därmed slår detta nyhetsvärderingskriterium och personorientering in samtidigt i ungefär hälften av de undersökta artiklarna.

Om en jämför resultaten för de olika säsongerna går det att konstatera några saker. Andelen helt personorienterade artiklar har minskat för varje säsong, samtidigt som andelen icke

personorienterade artiklar är ovanligast varje säsong. Vad gäller övriga grader av personorientering, förutom helt personorienterade, går utvecklingen upp och ned mellan säsongerna. Således är det svårt att urskilja några tydliga mönster.

Däremot går det att konstatera att graden av personorientering var som högst säsongen 2008/2009. Denna säsong var 94 procent av de sensationella/avvikande/oväntade artiklarna helt eller huvudsakligen personorienterade och resterande 6 procent delvis personorienterade. För att jämföra med de andra säsongerna var andelen helt eller huvudsakligen personorienterade och samtidigt sensationella/avvikande/oväntade artiklar 88 procent säsongen 1998/1999 och 81 procent säsongen 2018/2019.

Underrubrikens andra tabell beskriver i vilken grad artiklarna är personorienterade när de är negativa. Med negativa artiklar menas här exempelvis att tidningarna vinklar på en förlust, ett självmål eller en utvisning.

Tabell 6.7 I vilken grad artiklarna är personorienterade när artiklarna är negativa (procent)

Grad av personorientering/Säsong	1998/1999	2008/2009	2018/2019	Total
Helt	11	7	4	7
Huvudsakligen	60	84	73	74
Delvis	26	9	21	18
Icke	3	0	2	1
Summa	100	100	100	100
Antal (N)	66	109	119	294

Tabellkommentar: Helt personorienterade är de artiklar som enbart handlar om en person. Huvudsakligen innebär att artikeln till största del (mer än hälften av raderna) handlar om enskilda personer. Delvis personorienterad betyder att någon eller några personer nämns i texten, men att huvuddelen av texten inte handlar om någon enskild person. Icke personorienterad betyder att ingen person nämns i texten. Med nyhet menas här den huvudsakliga nyheten i varje enskild artikel.

Helt: N = 20. Huvudsakligen: N = 218. Delvis: N = 52. Icke: N = 4.

Av de sammanlagt 294 artiklar som kategoriserats som negativa är 7 procent helt, 74 procent huvudsakligen, 18 procent delvis och 1 procent icke personorienterade. Det innebär att 81 procent av artiklarna är antingen helt eller huvudsakligen personorienterade, vilket innebär en hög grad av personorientering i de negativa artiklarna. Endast fyra av de negativa artiklarna saknade person helt och hållet.

Resultaten visar alltså att 290 av de 1182 undersökta artiklarna är negativa och samtidigt personorienterade i någon grad. Det motsvarar ungefär 25 procent, en fjärdedel, av samtliga artiklar.

Vid en jämförelse mellan de olika säsongerna går några mönster att urskilja. Andelen helt personorienterade artiklar har minskat något för varje säsong medan andelen icke personorienterade artiklar ständigt legat på en låg nivå.

Variationen är desto större bland huvudsakligen och delvis personorienterade artiklar, där huvudsakligen når sin toppnotering under säsong två med 84 procent. Det är också den

säsong med klart lägst andel delvis personorienterade artiklar (9 procent). Ökningen av delvis mellan säsong två och tre - från 9 till 21 procent - sammanfaller också med en minskning av huvudsakligen från 84 till 73 procent. I mångt och mycket är det alltså dessa två kategorier som "byter" artiklar med varandra från säsong till säsong.

Den tredje tabellen behandlar det resterande kriteriet som handlar om elitcentrering och kändisskap. För att undersöka hur starkt dess samband är med personorientering redogör nedanstående tabell för i vilken utsträckning artiklarna är personorienterade när huvudaktören är känd sedan tidigare och det inte redogörs för hans bakgrund. Det är i dessa fall som kriteriet elitcentrering och kändisskap anses nyttjas.

Tabell 6.8 I vilken grad artiklarna är personorienterade när textens huvudaktör är känd sedan tidigare (procent)

Grad av personorientering/Säsong	1998/1999	2008/2009	2018/2019	Totalt
Helt	10	8	5	7
Huvudsakligen	71	84	73	76
Delvis	19	8	22	17
Icke	0	0	0	0
Summa	100	100	100	100
Antal (N)	150	304	391	845

Tabellkommentar: Helt personorienterade är de artiklar som enbart handlar om en person. Huvudsakligen innebär att artikeln till största del (mer än hälften av raderna) handlar om enskilda personer. Delvis personorienterad betyder att någon eller några personer nämns i texten, men att huvuddelen av texten inte handlar om någon enskild person. Icke personorienterad betyder att ingen person nämns i texten. Som huvudaktör räknas den som omnämns/citeras flest gånger i texten. Om flera framträder lika mycket räknas den som kommer först.

Helt: N = 59. Huvudsakligen: N = 642. Delvis: N = 144.

Av de 845 artiklar där huvudaktören är känd sedan tidigare är 7 procent helt, 76 procent huvudsakligen och 17 procent delvis personorienterade.

I 845 av de 1182 kodade artiklarna, motsvarande 71 procent, redogörs det inte för huvudaktörens bakgrund. Det innebär att huvudaktören i dessa artiklar anses vara känd hos allmänheten sedan tidigare. Det betyder att nyhetsvärderingskriteriet om elitcentrering/kändisskap förekommer samtidigt som personorientering i nästan tre av fyra artiklar. Det är dessa artiklar som redovisas i tabellen ovan.

Vid en jämförelse mellan de olika säsongerna går det att konstatera att andelen helt personorienterade artiklar har minskat säsong för säsong - från 10 procent, via 8 procent ned till 5 procent.

Andelen huvudsakligen personorienterade artiklar har varierat över tid. Till att börja med ökade de med 13 procentenheter mellan säsongerna 1998/1999 och 2008/2009. Detta sammanföll med att andelen delvis personorienterade artiklar sjönk med 11 procentenheter. Mellan 2008/2009 och 2018/2019 var rollerna däremot omvända. Då minskade huvudsakligen med 11 procentenheter medan delvis ökade med 14 procentenheter. Även här

går det alltså att se att det framför allt är delvis och huvudsakligen personorienterade artiklar som varierar i vanlighet.

Efter att ha redovisat resultaten från de tre olika tabellerna - och därigenom studerat hur väl de valda nyhetsvärderingskriterierna kan förknippas med personorientering - återstår det nu att jämföra resultaten kring de olika kriterierna.

Gällande det första kriteriet är 49 procent av de undersökta artiklarna sensationella, avvikande eller oväntade och samtidigt personorienterade. Siffran för det andra kriteriet, som handlar om negativitet, visar att 25 procent av samtliga artiklar är negativa och på samma gång personorienterade. Det tredje och sista kriteriet, som behandlar elitcentrering och kändisskap, är det kriterium som förekommer i flest artiklar. 71 procent av de undersökta artiklarna redogör inte för huvudaktörens bakgrund och alla dessa är mer eller mindre personorienterade.

Sammantaget går det att konstatera att det finns stora skillnader i resultaten för de valda kriterierna. Det bör alltså inte spela någon roll hur många artiklar som undersöks - kriteriet om elitcentrering/kändisskap är det som starkast går att förknippa med personorientering. Därefter kommer kriteriet som berör sensationella/avvikande/oväntade nyheter och till sist kriteriet som handlar om negativa nyheter - kriteriet som har svagast koppling till personorientering.

6.7 Vilken av berättarteknikerna personifiering och polarisering kan starkast förknippas med personorientering?

Av medielogikens dramaturgiska berättartekniker fokuserar den här studien främst på personifiering och polarisering. Det är dessa två tekniker som antas ha starkast kopplingar till personorientering. För att besvara frågeställningen om vilken av berättarteknikerna som har starkast samband med personorientering kommer resultaten - i likhet med förra delkapitlet - att presenteras med hjälp av olika tabeller (i det här fallet två).

Första tabellen redovisar i vilken grad artiklarna är personorienterade när en person förekommer i rubrik, underrubrik eller ingress. Ett viktigt tillägg är att personen inte måste nämnas med namn så länge det är tydligt att det rör sig om en enskild person.

Tabell 6.9 I vilken grad artiklarna är personorienterade när en person förekommer i rubrik, underrubrik eller ingress (procent)

Grad av personorientering/Säsong	1998/1999	2008/2009	2018/2019	Total
Helt	13	9	5	8
Huvudsakligen	76	88	83	84
Delvis	11	3	12	8
Icke	0	0	0	0
Summa	100	100	100	100
Antal (N)	225	368	427	1020

Tabellkommentar: Helt personorienterade är de artiklar som enbart handlar om en person. Huvudsakligen innebär att artikeln till största del (mer än hälften av raderna) handlar om enskilda personer. Delvis personorienterad betyder att någon eller några personer nämns i texten, men att huvuddelen av texten inte handlar om någon enskild person. Icke personorienterad betyder att ingen person nämns i texten. De 31 texter som saknar rubrik, underrubrik och ingress har fallit under kategorin okodbart. Dessa texter är bortsorterade från tabellen.

Helt: N = 82. Huvudsakligen: N = 856. Delvis: N = 82.

Av de artiklar där en person nämns i rubrik/underrubrik/ingress är 8 procent helt, 84 procent huvudsakligen och 8 procent delvis personorienterade. Med andra ord är 92 procent av artiklarna där en person nämns i rubrik/underrubrik/ingress helt eller huvudsakligen personorienterade. När en person nämns tidigt i texten är det med andra ord stor sannolikhet att artikeln är personorienterad i högre grad.

I 1020 artiklar nämns en person i rubrik/underrubrik/ingress samtidigt som de är personorienterade i någon grad. Dessa artiklar utgör omkring 86 procent av samtliga 1182 artiklar som undersökts. Detta innebär att berättartekniken personifiering förekommer samtidigt som personorientering i nästan nio av tio artiklar. Med det sagt går det att konstatera att kvällspressen i hög grad väljer att fokusera på enskilda personer redan i ett tidigt stadiet av texten och på det sättet använder personifiering som ett dramaturgiskt drag.

Gällande förändringen över tid visar tabellen att andelen helt personorienterade artiklar av de artiklar där en person nämns i rubrik/ingress/underrubrik har minskat med några procentenheter för varje säsong. Om en tittar närmre på övriga grader personorientering visar resultaten mellan säsongerna att det var störst andel huvudsakligen personorienterade och minst andel delvis personorienterade artiklar säsongen 2008/2009. I och med detta är det svårt att urskilja några tydliga mönster i utvecklingen mellan de olika säsongerna vad gäller andelen huvudsakligen och delvis personorienterade artiklar. Däremot tyder resultaten på att det var högst grad personorientering säsongen 2008/2009 i och med att andelen helt eller huvudsakligen personorienterade artiklar var 97 procent denna säsong.

Den andra tabellen behandlar den återstående berättartekniken polarisering och visar i vilken grad artiklarna är personorienterade när polarisering förekommer. Polarisering anses i denna undersökning vara när två eller flera parter tydligt står emot varandra. Exempelvis när två lag utmanar varandra om en titel eller när en tränare och en spelare har en konflikt.

Tabell 6.10 I vilken grad artiklarna är personorienterade när polarisering förekommer (procent)

Grad av personorientering/Säsong	1998/1999	2008/2009	2018/2019	Total
Helt	8	5	4	5
Huvudsakligen	79	88	72	79
Delvis	12	7	22	15
Ikke	1	0	2	1
Summa	100	100	100	100
Antal (N)	76	188	215	479

Tabellkommentar: Helt personorienterade är de artiklar som enbart handlar om en person. Huvudsakligen innebär att artikeln till största del (mer än hälften av raderna) handlar om enskilda personer. Delvis personorienterad betyder att någon eller några personer nämns i texten, men att huvuddelen av texten inte handlar om någon enskild person. Ikke personorienterad betyder att ingen person nämns i texten. Helt: N = 24. Huvudsakligen: N = 378. Delvis: N = 71. Ikke: N = 6.

Av de 479 artiklar där polarisering förekommer är 5 procent helt, 79 procent huvudsakligen, 15 procent delvis och 1 procent icke personorienterade. Detta innebär att 84 procent av dessa artiklar är helt eller huvudsakligen personorienterade. Samtidigt visar tabellen att det är betydligt fler av de polariserande artiklarna som är delvis än helt personorienterade.

I 473 artiklar förekommer polarisering och personorientering samtidigt. Detta motsvarar ungefär 40 procent av samtliga 1182 artiklar som undersökts. Det innebär att i fyra av tio fall är artikeln polariserande och på samma gång mer eller mindre personorienterad.

Andelen helt personorienterade artiklar har minskat något säsong för säsong och har gått från 8 procent säsong ett - via 5 procent säsong två - till att stå för 4 procent av artiklarna under den senaste säsongen.

Vidare har andelen huvudsakligen personorienterade artiklar varierat mycket från säsong till säsong. 1998/1999 stod de för 79 procent av artiklarna, 2008/2009 för 88 procent och 2018/2019 för 72 procent.

Andelen delvis personorienterade artiklar har även de varierat mycket - från att stå för 12 procent av artiklarna 1998/1999 till endast 7 procent 2008/2009 och därefter 22 procent 2018/2019. Här syns ett tydligt mönster: när andelen huvudsakligen personorienterade artiklar ökar minskar andelen delvis personorienterade artiklar och vice versa.

Efter att ha redovisat resultaten från de två tabellerna - och därigenom studerat hur väl de valda berättarteknikerna kan förknippas med personorientering - återstår det nu att jämföra resultaten kring de olika berättarteknikerna.

Av det undersökta materialet nämns en person i rubrik/underrubrik/ingress i 86 procent samtidigt som de även är personorienterade. Med andra ord förekommer berättartekniken personifiering samtidigt som personorientering i nästan nio av tio artiklar. Gällande

berättartekniken polarisering är 40 procent av alla artiklar polariserande och på samma gång personorienterade.

Även om berättartekniken polarisering kan anses vara relativt starkt förknippad med personorientering går det inte att undkomma att sambandet mellan berättartekniken personifiering och personorientering är klart starkast. Detta då det skiljer 46 procentenheter mellan de båda berättarteknikernas resultat vad gäller andelen artiklar där respektive berättarteknik förekommer samtidigt som personorientering. Därtill är 92 procent av de artiklar där en person nämns i rubrik/ingress/underrubrik helt eller huvudsakligen personorienterade, medan 84 procent av de artiklar där polarisering förekommer är helt eller huvudsakligen personorienterade.

Detta resultat kan tänkas ligga i linje med förväntningarna. Om en person nämns i rubrik, underrubrik eller ingress är det också rimligt att artikeln är personorienterad i högre grad.

6.8 Hur skiljer sig bevakningen kring de olika ligorna över tid och hur många artiklar per säsong skriver Aftonbladet och Expressen om var och en av de fyra ligorna?

Att undersöka hur mycket Aftonbladet och Expressen skriver om de utvalda ligorna och säsongerna är intressant ur den synvinkeln att en kan få kunskap om i vilken utsträckning de båda tidningarna skriver om utländska fotbollsligor. Det kan även säga något om hur tidningarna prioriterar olika i deras nyhetsurval. Således följer här en tabell som redovisar antalet artiklar som Aftonbladet och Expressen skrev om varje liga och säsong.

Tabell 6.11 Antalet artiklar sorterat efter säsong, liga och tidning (antal)

Säsong	1998/1999	2008/2009	2018/2019	Total
Liga/Tidning	AB EX Total	AB EX Total	AB EX Total	AB EX Total
Premier L. (ENG)	75 94 169	55 196 251	216 144 360	346 434 780
Serie A (ITA)	42 19 61	32 73 105	48 35 83	122 127 249
Superligaen (DAN)	6 13 19	7 13 20	1 1 2	14 27 41
MLS (USA)	7 10 17	1 15 16	30 49 79	38 74 112
Antal (N)	130 136 266	95 297 392	295 229 524	520 662 1182

Tabellkommentar: Sammanställning över hur många artiklar respektive tidning skrev om Premier League, Serie A, Superligaen och MLS under de olika säsongerna. Aftonbladets och Expressens respektive antal artiklar varje liga och säsong, liksom det totala antalet, är redovisat. Kolumnen längst till höger visar det totala antalet sett över alla säsonger.

Av de 1182 artiklar som undersökts har Expressen skrivit 662 medan Aftonbladet skrivit 520. Det beror främst på den stora differensen mellan tidningarna under säsongen 2008/2009, där Expressen skrev 297 artiklar mot Aftonbladets 95. Här är det dock viktigt att poängtera ett

visst bortfall bland Aftonbladets artiklar eftersom PDF-versionerna av deras tidningsartiklar från den säsongen var oåtkomliga vid sökningar i Mediearkivet. Däremot skrev Aftonbladet klart fler artiklar än Expressen under 2018/2019, medan tidningarna skrev i princip lika många artiklar 1998/1999.

Premier League står för en klar majoritet av materialet med 780 artiklar, vilket stämmer väl överens med förhandsförväntningarna (se avsnitt 5.2.4). Antalet Premier League-artiklar har också ökat kraftigt från 169 artiklar säsongen 1998/1999 till 360 artiklar säsongen 2018/2019, vilket tyder på en alltmer omfattande bevakning av ligan i svensk kvällspress.

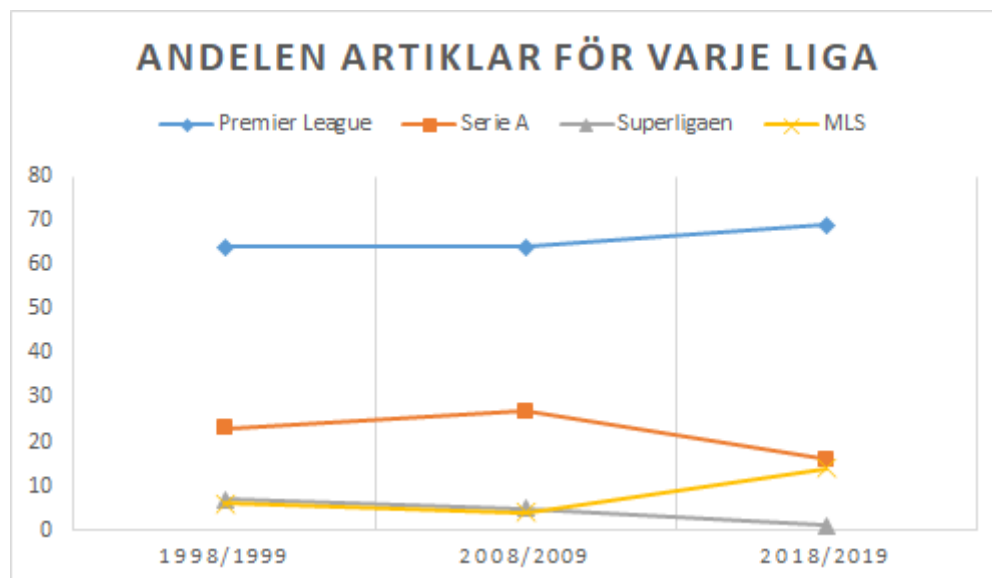
Italienska Serie A är med sina 249 artiklar klar tvåa på listan. Även detta resultat visade sig stämma överens med de förväntningar som sattes upp på förhand. Säsongen 2008/2009 - när Zlatan Ibrahimovic vann både ligan och skytteligan med Inter - var också den säsong som kvällspressen skrev flest artiklar om den italienska ligan. Intresset är dock fortfarande stort bland svenskarna, då Serie A dels är en liga med hög kvalitet och dels en liga med svensk närvaro där både etablerade landslagsspelare (Albin Ekdal) och unga, spännande talanger (Dejan Kulusevski) finns.

Ibrahimovic hade en ännu starkare effekt på bevakningen av MLS, som ökade kraftigt under hans år i ligan 2019. Av alla 112 MLS-artiklar skrevs 79 av dem under 2019 och Ibrahimovic var den överlägset mest omnämnda spelaren i dessa artiklar. Även här stämmer de empiriska resultaten väl överens med de förväntade. Kvällstidningarna hade genomgående ett stort fokus på svenska spelare i sin bevakning av MLS - 1998 var det Thomas Ravelli och 2008 var det Fredrik Ljungberg.

Den danska ligan, med sammanlagt 41 artiklar, visar upp ett oväntat resultat med endast två artiklar skrivna under säsongen 2018/2019. Det är oklart vad denna ordentliga nedgång beror på. Kanske är det helt enkelt så att den danska ligan inte väcker lika stort intresse längre, varken hos redaktion eller hos läsare. Värt att tillägga är att samma sökord har använts för alla säsonger i Mediearkivet.

Det är även av intresse att följa hur stor andel av artiklarna som handlar om respektive liga varje säsong och hur detta har förändrats över tid. Därför följer här en figur som redogör för detta.

Figur 6.13 Andelen artiklar för varje liga, sorterat efter säsong (procent)

Figurkommentar: Figuren visar hur stor andel av de undersökta artiklarna (i procent) som handlar om respektive liga, sorterat efter säsong.

Premier League: 64-64-69. Serie A: 23-27-16. Superligaen: 7-5-1. MLS: 6-4-14.

Resultaten visar att Premier League är den klart mest omskrivna ligan. Den engelska ligan står genomgående för två tredjedelar av artiklarna och ökade dessutom sin andel med fem procentenheter - från 64 till 69 procent - till den sista säsongen.

Andelen Serie A-artiklar ökade något mellan de två första säsongerna, men minskade sedan rejält från säsong två till säsong tre. Under den tredje säsongen skrevs det i princip lika mycket om Serie A (16 procent) som MLS (14 procent). De två första säsongerna visar upp betydligt större skillnader i omfattningen av rapporteringen mellan dessa ligor. Då var andelen MLS-artiklar också betydligt lägre.

Rapporteringen kring danska Superligaen har genomgående varit på en låg nivå och har också minskat gradvis säsong för säsong. Den senaste säsongen skrevs det knappt några artiklar om danska ligan överhuvudtaget.

När det kommer till att tolka resultaten är det omöjligt att bortse från Zlatan Ibrahimovic och den påverkan han har på utvecklingen. Säsong två - när Serie A nådde sin toppnotering - vann Ibrahimovic både ligan och skytteligan med Inter. Och säsong tre - när MLS nådde sin toppnotering - spelade han för LA Galaxy där han snittade ett mål per match. Tabell 6.3 visar också att Ibrahimovic är den svensk som nämns i överlägset flest artiklar, vilket ytterligare framhäver hans påverkan på rapporteringen kring ligorna.

Vad gäller Premier League stämmer resultaten väl överens med förhandsförväntningarna. Trots att det till exempel bara fanns tre svenskar i ligan 2018/2019 stod Premier League för överlägset flest artiklar i kvällspressen av de undersökta ligorna. Det behöver med andra ord inte vara en svensk som är aktuell för att kvällspressen ska skriva om Premier League - ligan är så populär bland svenskarna att tidningarna skriver ändå.

Anledningarna till detta är bland annat att många svenskar har ett engelskt favoritlag samt att flera av världens främsta spelare håller till i den engelska ligan - två faktorer som bidrar till att generera ett större intresse kring ligan.

Intresset för den danska ligan verkar emellertid vara svalt bland svenskarna. Säsong tre skrevs knappt några artiklar alls om Superligaen. En rimlig förklaring är att intresset för andra ligor, exempelvis Premier League, har ökat på danska ligans bekostnad. Det är de stora spelarna som lockar till läsning och de spelarna håller inte till i Danmark.

6.9 Besvarande av syfte

I denna undersökning har 1 182 artiklar om fyra olika ligor från tre olika säsonger studerats. Detta har skett med utgångspunkt i teorier och tidigare forskning om personorientering, etnocentrism, National Sporting Heroes, nyhetsvärdering och medielogik. Studiens syfte var att undersöka i vilken grad svensk medierapportering kring utländska fotbollsligor är personorienterad i allmänhet och kring svenska spelare i synnerhet. Under denna rubrik kommer de viktigaste resultaten och hur syftet har besvarats att redovisas.

Till att börja med visar resultaten att 98 procent av det undersökta materialet är mer eller mindre personorienterat, vilket är en ökning gentemot Wallins (1998) samt Strömögens och Strandlunds (2009) studier. I detalj är 8 procent av artiklarna helt, 77 procent huvudsakligen, 13 procent delvis och 2 procent icke personorienterade.

I sammanhanget är det också värt att nämna att denna undersökning enbart har fokuserat på nyhetsartiklar och inte på personporträtt eller renodlade intervjuer. Det har lett till att en del av det helt personorienterade materialet fallit bort från resultaten. Om denna typ av material inkluderats i studien hade troligtvis graden av personorientering varit högre eftersom fler helt personorienterade texter hade varit med. Därmed finns det goda skäl att tro att undersökningens resultat i sådana fall hade skilt sig ännu mer från tidigare undersökningar.

Gällande personorientering kring svenska spelare visar resultaten att artiklarna med en svensk spelare som huvudaktör oftast är personorienterad i hög grad. 92 procent av artiklarna med en svensk spelare som huvudaktör är huvudsakligen eller helt personorienterade. Av alla svenska aktörer är Zlatan Ibrahimovic den som nämns och är huvudaktör i klart flest av artiklarna. Han nämns i 148 artiklar medan nästa aktör, Victor Nilsson Lindelöf, nämns i 58.

Vidare visar resultaten att den svenska kvällspressens fotbollsrapportering är relativt etnocentrerad. En svensk person nämns i 51 procent av de undersökta artiklarna, vilket får betraktas som en hög siffra med tanke på hur liten del av ligorna som svenska personer utgör.

Vad gäller National Sporting Heroes går det utifrån resultaten att urskilja att av de artiklar där en svensk spelare nämns, är det 57 procent där en svensk spelare nämns i samband med en succé. Detta är intressant då succéer/framgångar är ett kriterium för att en idrottare ska kunna betraktas som en National Sporting Hero.

I undersökningen har det även studerats vilket nyhetsvärderingskriterium och vilken berättarteknik inom medielogiken som starkast kan förknippas med personorientering. Elitcentrering/kändisskap förekommer samtidigt som personorientering i 71 procent, sensationella/avvikande/oväntade nyheter i 49 procent och negativa nyheter i 25 procent av

artiklarna. Därmed visar sig elitcentrering/kändisskap vara det nyhetsvärderingskriterium som starkast kan förknippas med personorientering.

Personifiering är den berättarteknik, inom medielogiken, som visar sig ha starkast samband med personorientering. Detta i och med att personifiering förekommer samtidigt som personorientering i 86 procent av artiklarna, medan den motsvarande siffran för berättartekniken polarisering är 40 procent.

7 Diskussion och slutsatser

I detta kapitel kommer det redovisas för resultatens innebörd för journalistiken. Det kommer därefter att göras en jämförelse mellan olika teorier sett till deras samband med personorientering. Vidare kommer slutsatser att dras om eventuella mönster inom svensk fotbollsbevakning som resultaten visar. Därefter förs ett resonemang kring vad resultaten kan säga om en större helhet innan avsnittet avslutas med förslag på vidare forskning.

7.1 Vad innebär resultaten för journalistiken?

Resultaten visar att 98 procent av artiklarna i någon grad är personorienterade. Det är förstås en väldigt hög siffra, men samtidigt ett naturligt resultat då rapporteringen kring fotboll ofta byggs upp så tydligt kring vinnare och förlorare, hjältar och syndabockar. Särskilt då i kvällspressen, som ofta har ett mer personligt tilltal än dagspressen.

Det kan dock finnas nackdelar med att sportsidorna blir alltför personorienterade. I den moderna världsfotbollen har ekonomin kommit att spela en allt större roll med alla pengar som tillkommit på senare år - inte minst via alla rika oljeshejker, oligarker och andra affärsmän som köpt in sig i europeiska storklubbar. Det har bland annat lett till att spelare köps och säljs för fantasisummor och i många fall tjänar mer pengar än de någonsin kan göra av med. Flera internationella fotbollsklubbar har också bestraffats med sanktioner från europeiska fotbollsförbundet UEFA för att ha brutit mot de finansiella reglerna i Financial Fair Play (FFP). Denna utveckling ställer allt större krav på sportjournalistiken att sätta sig in i och kritiskt granska de ekonomiska processerna i dagens världsfotboll - något som till dagens datum är ett relativt outforskat område inom sportjournalistiken.

7.2 Förändringar i personorientering över tid

I tabell 6.1 redovisas hur personorienteringen i allmänhet sett ut säsong för säsong. Av tabellen går det att urskilja vissa förändringar, även om det är brist på tydliga mönster. Det tydligaste mönstret är dock att andelen helt personorienterade minskat för varje säsong. Från 12 procent 1998/1999, via 9 procent 2008/2009, till 6 procent 2018/2019.

Vad denna nedgång beror på är svårt att slå fast, men en rimlig förklaring är att sportbevakningen i sig har blivit bredare, vilket har gjort att bevakningen nu ska täcka in ett större antal personer. Det finns då ont om plats för nyhetsartiklar som enbart fokuserar på en enskild person.

Vidare har andelen huvudsakligen liksom andelen delvis personorienterade artiklar ändrats mycket mellan de olika säsongerna. 70 respektive 14 procent 1998/1999, 85 respektive 6 procent 2008/2009 samt 73 respektive 19 procent 2018/2019.

En tänkbar förklaring till varför siffran var så pass mycket högre på huvudsakligen och lägre på delvis 2008/2009 är mängden svenska landslagsspelare i Serie A och Premier League. I Serie A spelade Zlatan Ibrahimovic och gjorde stor succé då han vann skytteligan samtidigt som hans lag Inter vann ligan. Därmed skrevs det en stor mängd artiklar där Zlatan stod i centrum utan att allt handlade om honom. Detta ökade andelen huvudsakligen artiklar betänkligt.

Att nämna är också de svenska spelarna Johan Elmander, Jonas Olsson och Martin Olsson som alla fick sin beskärda del av artiklarna som skrevs om Premier League säsongen 2008/2009. Sammantaget visar alltså resultaten att närvaron av svenska spelare i ligorna gör att bevakningen blir mer personorienterad.

7.3 Etnocentrism och National Sporting Hero

Teorin om etnocentrism går som bekant ut på att en redaktion väljer bort att skriva om utländska aktörer till förmån för svenska. Det visar resultaten i denna studie att svensk kvällspress gör. I förhållande till hur få svenska spelare som spelar i de valda ligorna så är de överrepresenterade i såväl Aftonbladets som Expressens rapportering. Etnocentrismen som teori förklarar dock inte hur stor del av en artikel som en svensk aktör får utgöra. Att du är svensk bäddar endast för att du får vara med i artikeln, det är ingen garanti för en helsida eller en roll som huvudaktör. För detta behöver du som aktör ha högre status hos de tänkta läsarna.

Det är här som National Sporting Heroes tar vid. I en majoritet av de artiklar där en eller flera svenska spelare nämns gör de det i samband med en succé eller framgång - ett av många kriterier som utgör en National Sporting Hero. Med detta som stöd går det att hävda att spelare som har utgjort en succé både har större chans att komma med i en artikel och där bli huvudaktör. Dessa spelare uppfyller även minst ett av de åtta kriterier som är centrala för att bli en National Sporting Hero.

Tabell 6.3 redovisar vilka elva svenska spelare som nämndes i flest antal av de undersökta artiklarna. Alla dessa spelare uppfyller ett eller flera av National Sporting Heroes-teorins kriterier. Det är dessa spelare som flest är intresserade att läsa om, de som firat framgångar och haft en eller flera succéer. Den spelare som, i svensk kontext, är det starkaste exemplet på en National Sporting Hero är Zlatan Ibrahimovic. I stort sett alla svenskar, fotbollsintresserad eller inte, vet vem han är och att han är fotbollsspelare. Han är den som förekommer i överlägset flest artiklar i denna studie. En stor del av dessa artiklar är han även huvudaktör i. Det går av detta att anta att man som National Sporting Hero har större chans att inte bara komma med i en artikel utan också vara huvudaktör. Det finns även ett stort antal spelare från de undersökta artiklarna, som inte fick plats i tabellen och endast nämns men som inte är huvudaktörer.

Av detta går det att se ett samband mellan etnocentrism och National Sporting Hero. Att du är svensk gör så att du får vara en del av kvällspressens medierapportering trots brist på stjärnstatus. Man kan säga att etnocentrism svarar på **varför** du får komma med och National Sporting Hero svarar på **hur** du får komma med. Desto större National Sporting Hero du är desto större möjlighet får du att vara huvudaktör och ha ett stort fokus på bara dig istället för att nämnas i en bisats i slutet bara för att du är svensk.

7.4 Nyhetsvärdering och medielogik

Teorier om nyhetsvärdering/nyhetsurval och medielogik har fungerat som teoretiskt ramverk för studien. Särskilt fokus har riktats mot vilket samband som teorierna har med personorientering, vilket står i huvudfokus för undersökningen.

Resultaten visar att både nyhetsvärdering/nyhetsurval och medielogik på ett eller annat sätt har starka kopplingar till personorientering. Därför kan det vara av intresse att i detta avseende jämföra teorierna med varandra.

Kriterierna inom nyhetsvärdering/nyhetsurval som har studerats närmare i den här studien är:

- Elitcentrering/kändisskap
- Sensationella/avvikande/oväntade nyheter
- Negativa nyheter

Berättarteknikerna inom medielogiken som har studerats närmare är följande:

- Personifiering
- Polarisering

Resultaten visar att kriterierna/berättarteknikerna har olika starkt samband med personorientering. Så här föll resultaten ut:

- Personifiering - 86 procent
- Elitcentrering/kändisskap - 71 procent
- Sensationella/avvikande/oväntade nyheter - 49 procent
- Polarisering - 40 procent
- Negativa nyheter - 25 procent

Personifiering visade sig alltså vara det som har starkast samband med personorientering, I den här studien innebär personifiering att en person nämns i rubrik, underrubrik eller ingress. 86 procent av artiklarna innehöll både personifiering och någon grad av personorientering. Det är ett förväntat resultat i det avseendet att en artikel som nämner en person tidigt i texten troligtvis också fokuserar på enskilda personer även i fortsättningen av artikeln.

Kriteriet som visade sig ha svagast samband med personorientering var negativa nyheter. Endast 25 procent av artiklarna hade någon form av personorientering samtidigt som nyheten var negativ. Andelen positiva artiklar var högre. Det kan tyda på att medierna hellre väljer att vinkla på en positiv händelse, men kan lika gärna bero på att det gick bra för många svenskar under de valda säsongerna. Ett annat urval hade mycket väl kunnat ge ett annat resultat.

Sammanfattningsvis är det svårt att ställa nyhetsvärdering/nyhetsurval och medielogik emot varandra när det gäller deras samband med personorientering. Detta eftersom de båda är så pass centrala delar i personorientering. För att ändå på något sätt jämföra de båda teorierna går det att se att medielogiken har en berättarteknik i form av personifiering som kan förknippas väldigt starkt med personorientering medan nyhetsvärderingen har flera kriterier, även utöver de tre som valts ut, som mer eller mindre kan förknippas med personorientering. Däremot går det att dra slutsatsen att olika delar av nyhetsvärdering/nyhetsurval och medielogik kan förknippas olika mycket med personorientering.

7.5 Resultat kopplade till utomvetenskaplig problematisering

I kapitlet där den utomvetenskapliga problematiseringen tas upp nämns det att det är viktigt att studera hur medierapporteringen kring sport ser ut och hur den fungerar. Därefter nämns det även att det är av stor vikt att likväl som inom annan sorts journalistik försöka urskilja olika mönster och strukturer inom sportjournalistiken. Ett mönster som är urskiljbart är att medierna gärna har ett stort personfokus i sin fotbollsbevakning. Detta är intressant då denna studies resultat visar att 98 procent av de undersökta artiklarna är personorienterade även fast många nyheter nödvändigtvis inte behöver involvera personer. De flesta artiklarna är dessutom personorienterade i hög grad. Förmodligen beror detta främst på att läsare i hög grad intresserar sig för personer men även på att det är enklare att basera nyheter på personer.

Ett annat mönster som är relativt påtagligt är att svensk kvällspress har ett stort svenskfokus i sin fotbollsbevakning och troligtvis även i sin sportbevakning överlag. Det är intressant att svenska spelare får så märkbart större uppmärksamhet, i rapporteringen kring en utländsk fotbollsliga, än icke-svenska spelare som dels är många fler och dels i många fall är mer framgångsrika inom sporten. Med det sagt går det att konstatera att svenska spelares insatser värderas väldigt högt av medierna när de ska producera nyheter. Möjligtvis för att det bland allmänheten finns ett stort intresse av att veta hur det går för svenskar runt om i världen.

7.6 Extern validitet

Ett av de huvudsakliga resultaten i denna studie är att 98 procent av de 1182 artiklar som undersökts är personorienterade i någon grad. Den motsvarande siffran för Wallins (1998) samt Strömngren och Strandlunds (2009) undersökningar var 92 respektive 90 procent. Således tyder denna studies resultat på en tydlig ökning vad gäller personorientering.

Möjligtvis kan detta beskriva något större än enbart det som har undersökts. Det som förklaras i föregående stycke visar att resultaten i denna studie även kan säga något om sportbevakningen överlag. Visserligen är det enbart fotbollsartiklar som har studerats i denna undersökning, medan tidigare undersökningar har studerat sportartiklar i allmänhet, men det går ändå att argumentera för att resultaten faktiskt visar på en ökning vad gäller personorientering i svensk medierapportering kring sport.

För att utveckla varför det vore rimligt att tro att denna undersökningens resultat är ett bevis på att personorienteringen i svensk sportbevakning har ökat, är det intressant att framhäva fotbollens dignitet som sport. Fotboll är den största sporten sett till utövare, allmänhetens intresse och medial uppmärksamhet. Detta gäller Sverige likväl som nästan hela världen. Med det i åtanke finns det fog för att anta att resultaten i denna undersökning även är ett resultat för personorientering i allmän sportrapportering. Det behöver nödvändigtvis inte vara så men det finns i och med detta goda skäl att tro det.

På liknande sätt som med personorientering går det att argumentera för att undersökningens resultat även speglar något större när det gäller etnocentrism i svensk mediebevakning. Resultaten visar att en svensk person nämns i mer än hälften av de undersökta artiklarna. Med tanke på att svenska personer utgör en relativt liten del av de ligor som involveras i denna studie, är det tydligt att den svenska kvällspressens rapportering kring fotboll i mångt och mycket är etnocentrerad. Med det sagt vore det rimligt att tro att etnocentrism även är

vanligt förekommande i annan typ av medierapportering än sport. Möjligtvis inte i samma utsträckning, men ändå i så pass hög grad att det är påtagligt. Detta behöver inte stämma, men med tanke på hur tydligt präglad fotbollsbevakningen verkar vara av etnocentrism är det tämligen otänkbart att övrig mediebevakning inte skulle vara så etnocentrerad.

7.7 Förslag på vidare forskning

Den här studien har fokuserat på kvällspressens bevakning av utländska fotbollsligor. För framtida forskning vore det intressant att studera andra medieslag - dagstidningar, radio, tv, webbplatser - för att se om det går att finna några skillnader i graden av personorientering i deras rapportering jämfört med kvällspressens. En särskilt intressant jämförelse vore den med Fotbollskanalen, vilket är en webbplats helt inriktad på fotboll. Är artiklarna mer eller mindre personorienterade när publiken är mer nischad och förväntas vara mer fotbollsintresserad än den genomsnittlige kvällstidningsläsaren?

Det kan också vara av intresse att studera andra ligor än de som har inkluderats i den här studien - exempelvis La Liga (Spanien), Bundesliga (Tyskland) eller Ligue 1 (Frankrike) - för att se om graden av personorientering är densamma även där. Förväntningen är dock att de resultaten inte skulle skilja sig nämnvärt från resultaten i den här studien.

Referenser

- Blain, Neil., Boyle, Raymond., & O'Donnell, Hugu. (1993). *Sport and National Identity in the European Media*. Exeter: Leicester University Press.
- Bromander, Tobias. (2010). *Granskas manliga och kvinnliga politiker olika i medierna?* Linnéuniversitetet: Institutionen för samhällsvetenskaper. Hämtad 2020-01-02 från https://www.pol.gu.se/digitalAssets/1315/1315885_bromander.pdf
- Conn, David. (2019, 22 maj). Premier League clubs' record £4.28bn revenues widens gap to rest of Europe. *The Guardian*. Hämtad 2020-01-08 från <https://www.theguardian.com/football/2019/may/22/premier-league-clubs-record-48bn-revenues-widens-gap-la-liga-bundesliga>
- Dahlén, Peter. (2008). *Sport och Medier - en introduktion*. Kristiansand: IJ-förlaget.
- Daum, Evan & Scherer, Jay. (2017). Changing work routines and labour practices of sports journalists in the digital era: a case study of Postmedia. *Media, Culture & Society*, 40(4), 551-566.
- Ehn, Billy., Frykman, Jonas., & Löfgren, Orvar. (1993). *Försvenskningen av Sverige*. Natur & Kultur.
- Esaiasson, Peter., Gilljam, Mikael., Oscarsson, Henrik., Towns, Ann., & Wängnerud, Lena. (2017). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. (Femte upplagan). Stockholm: Wolters Kluwer.
- FIFA. (2018). *More than half the world watched record-breaking 2018 World Cup*. Hämtad 2019-10-04 från <https://www.fifa.com/worldcup/news/more-than-half-the-world-watched-record-breaking-2018-world-cup>
- Galtung, Johan., & Ruge, Mari Holmboe. (1965). *The Structure of Foreign News*. Oslo: Peace Research Institute. Hämtad 2019-12-05 från <https://journals-sagepub-com.ezproxy.ub.gu.se/doi/pdf/10.1177/002234336500200104>
- Gee L., Bridget & Leberman, Sarah I. (2011). *Sports Media Decision Making in France: How They Choose What We Get to See and Read*. Massey University, Nya Zeeland. Hämtad 2019-10-29 från <https://journals.humankinetics.com/view/journals/ijsc/4/3/article-p321.xml>
- Hagay, Haim & Meyers, Oren. (2015). "Everybody's team? The national narrative in the Hebrew press covering Israeli national soccer team matches". *University of Haifa, Media, Culture & Society*.
- Hvitfelt, Håkan (1985). *På första sidan: en studie i nyhetsvärdering*. Stockholm: Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar.
- Karlsson, Michael & Strömbäck, Jesper. (red.) (2015). *Handbok i journalistikforskning*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Mediamätning i Skandinavien. (MMS). (2018). *Rapport Fotbolls-VM 2018*. Hämtad 2019-10-04 från http://mms.se/wp-content/uploads/_dokument/rapporter/tv-tittande/evenemang/2018/Fotbolls-VM%202018.pdf

- Pickelner, Thomas. (2016). *Halverad kriminalitet efter nattfotboll*. SVT Sport. Hämtad 2020-01-16 från <https://www.svt.se/sport/fotboll/halverad-kriminalitet-efter-nattfotboll>
- Radford, Peter. (2006). *Lifting the Spirits of the Nation: British Boxers and the Emergence of the National Sporting Hero at the Time of the Napoleonic Wars*. *Identities: Global Studies in Culture and Power*.
- Rowe, David. (2017). *Sports Journalism and the FIFA Scandal: Personalization, Co-optation, and Investigation*. Hämtad 2019-11-22 från <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/2167479516642206>
- Stier, Jonas. (2009). *Kulturmöten: En introduktion till interkulturella studier*. (2. uppl.). Lund: Studentlitteratur AB.
- Strömbäck, Jesper. (2015). Politisk nyhetsjournalistik. I Michael Karlsson & Jesper Strömbäck (Red.), *Handbok i journalistikforskning* (s. 299-316). Lund: Studentlitteratur.
- Strömberg, Katarina & Strandlund, Sara. (2009). *Sportens nyhetsvärdering i kvällspress: vilka kriterier gör att en sporthändelse platsar på Aftonbladets och Expressens sportsidor?* (Kandidatuppsats). Sundsvall: Institutionen för informationsteknologi och medier, Mittuniversitetet. Hämtad 2019-10-04 från <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:288219/FULLTEXT01.pdf>
- Sumner, William. G. (1906). *Folkways*. Boston: Ginn and Company.
- Svenska Fotbollförbundet. (2018). *Svensk breddfotboll värd miljarder för samhället*. Hämtad 2019-10-04 från <https://www.svenskfotboll.se/nyheter/svff/2018/8/uefa-studie/>
- Usher, Nikki. (2014). *Making News at the New York Times*. Ann Arbor, MI: The University of Michigan Press.
- Vliegthart, Rens., Boomgaarden, Hajo G., & Boumans, Jelle W. (2011). *Changes in Political News Coverage: Personalization, Conflict and Negativity in British and Dutch Newspapers*. Hämtad 2019-11-22 från https://rasaneh.farhang.gov.ir/ershad_content/Media/image/2012/04/175370_orig.pdf#page=111
- Wallin, Ulf. (1998). *Sporten i spalterna: sportjournalistikens utveckling i svensk dagspress under 100 år*. Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation, Univ. (JMG).
- Weibull, Lennart., Wadbring, Ingela., & Ohlsson, Jonas. (2018). *Det svenska medielandskapet: traditionella och sociala medier i samspel och konkurrens*. (Första upplagan). Stockholm: Liber.

Bilaga 1: Kodbok

V1 – Artikel-id (numeriskt, från 1 och uppåt)

V2 – Tidning

1 Aftonbladet

2 Expressen

V3 – Liga

1 Premier League (England)

2 Serie A (Italien)

3 Superligaen (Danmark)

4 Major League Soccer (USA)

V4 – Säsong

1: 1998/99 (1998 för MLS)

2: 2008/09 (2008 för MLS)

3: 2018/19 (2019 för MLS)

V5 – Rubrik (hela rubriken, fri text)

V6 – Nämns en svensk spelare i artikeln? **Etnocentrism** (G. Sumner, 1906).

Huruvida medierna skriver artiklarna ur ett svenskt perspektiv där svenska spelare omnämns och/eller citeras.

0 Nej

1 Nej, men svensk icke-spelare nämns

2 Ja

V7 – Nämns en person i rubrik, underrubrik eller ingress? **Medielogik - personifiering**

Huruvida medierna använder personifiering som ett dramaturgiskt grepp i rubrik/underrubrik/ingress för att locka läsare. Om flera personer nämns räknas den som nämns först.

0 Nej

1 Ja, svensk spelare

2 Ja, utländsk spelare

3 Ja, icke-spelare

9 Okodbart

V8 – Huvudaktör i text

Är en svensk spelare huvudaktör? Som huvudaktör räknas den som omnämns/citeras flest gånger i artikeln. Om flera framträder lika mycket, räknas den som kommer först. (*Sportsidor - männens revir?* Övning från metodkursen.)

0 Nej, det är en utländsk spelare

1 Nej, det är en icke-spelare

2 Ja, det är en svensk spelare

9 Okodbart

V9 – Svensk spelare, huvudaktör

Namn på svensk spelare som är huvudaktör (om det finns någon), fri text

V10 – Övriga svenska aktörer

Namn på övriga svenska aktörer i artikeln (om det finns någon/några), fri text

V11 – Personorientering

I vilken grad är artikeln personorienterad? (Wallin, 1998).

1 Icke personorienterat

Innebär att ingen person nämns i texten. Även här kan det handla allmänt om sporten och dess betydelse.

2 Delvis personorienterat

Betyder att någon eller några personer omnämns i texten och kanske också gör något enstaka uttalande. Huvuddelen av artikeln handlar dock inte om någon enskild person.

3 Huvudsakligen personorienterat

Innebär att artikeln till största del handlar om enskilda personer. Det kan (men måste inte) gälla intervjuer efter en match eller tävling. Artikeln handlar dock inte enbart om denna eller dessa personer utan berättar också något om matchen/tävlingen.

Tillägg: För att dra gränsen mellan delvis och huvudsakligen personorienterade artiklar kommer antalet rader i artikeln att räknas. I de artiklar där **mer än hälften** av raderna handlar om enskilda personer kommer artikeln att kodas som huvudsakligen personorienterad.

4 Helt personorienterat

Betyder att artikeln enbart handlar om en person. Ger personens bakgrund, meriter och så vidare, eller att det är en renodlad personintervju, där personen i fråga får besvara frågor om sig själv.

V12 – Skrivs det om en succé eller framgång för den eller de svenska spelarna som nämns i artikeln? **National Sporting Heroes** (Radford, 2006).

Med succé/framgång menas här exempelvis att spelaren gjort poäng (mål eller målgivande passning), fått ett högt betyg i matchen eller att spelarens lag vunnit. Även tidigare meriter kodas i de fall där dessa nämns.

0 Nej

1 Ja

9 Okodbart

V13 – Redogörs det i artikeln för huvudaktörens bakgrund? Nyhetsvärdering - elitcentrering/kändisskap.

Syftet med denna variabel är att ta reda på om artikelns huvudaktör är känd sedan tidigare. För att besvara detta blir utgångspunkten i vilken grad artiklarna redogör för någon bakgrundsfakta om artikelns huvudaktör - exempelvis “Malmö-sonen” eller “AIK-talangen”.

En avgörande skillnad är den mellan dåtid och nutid, där det ses som bakgrundsfakta om artikeln tar upp något som berör dåtid. Ett exempel är en artikel om Gustav Svensson där det står “landslagsmittfältaren”. Detta räknas inte som bakgrund då det berör nutid. För att räknas som bakgrund hade det behövt stå något i stil med “den tidigare landslagsmittfältaren”.

0 Nej

1 Ja

9 Okodbart

V14 – Är nyheten sensationell, avvikande eller oväntad? Nyhetsvärdering

0 Nej

1 Ja

9 Okodbart

V15 – Är nyheten negativ och/eller positiv? Nyhetsvärdering

0 Negativ

1 Positiv

2 Varken positiv eller negativ

3 Både positiv och negativ

9 Okodbart

V16 – Förekommer polarisering i artikeln? Medielogik

0 Nej

1 Ja

9 Okodbart

Bilaga 2: Hur skiljer sig bevakningen kring de olika ligorna över tid och hur många artiklar per säsong skriver Aftonbladet och Expressen om var och en av de fyra ligorna?

Bilaga 2. Tabell 1. Antal artiklar om varje liga, per säsong och totalt (antal)

Säsong	1998/1999	2008/2009	2018/2019	Totalt
Liga	Antal artiklar	Antal artiklar	Antal artiklar	Antal artiklar
Premier L. (ENG)	169	251	360	780
Serie A (ITA)	61	105	83	249
Superligaen (DAN)	19	20	2	41
MLS (USA)	17	16	79	112
Antal (N)	266	392	524	1182

Tabellkommentar: Sammanställning över hur många artiklar det skrevs om Premier League, Serie A, Superligaen och MLS de olika säsongerna. Kolumnen längst till höger visar det totala antalet.

Bilaga 2. Tabell 2. Andelen artiklar som tidningarna skrivit om respektive liga, per säsong och totalt (procent)

Säsong	1998/1999	2008/2009	2018/2019	Totalt
Liga/Tidning	AB EX Tot	AB EX Tot	AB EX Tot	AB EX Tot
Premier L. (ENG)	58 69 64	58 66 64	73 63 69	67 66 66
Serie A (ITA)	32 14 23	34 25 27	16 15 16	23 19 21
Superligaen (DAN)	5 10 7	7 4 5	1 1 1	3 4 3
MLS (USA)	5 7 6	1 5 4	10 21 14	7 11 10
Summa	100 100 100	100 100 100	100 100 100	100 100 100
Antal (N)	130 136 266	95 297 392	295 229 524	520 662 1182

Tabellkommentar: Sammanställning över hur stor del det skrevs om Premier League, Serie A, Superligaen och MLS de olika säsongerna. Aftonbladets och Expressens respektive andel, liksom det totala, är redovisade. Kolumnen längst till höger visar den totala andelen respektive liga har över alla tre säsongerna.

Bilaga 2. Tabell 3. Andelen artiklar sorterat efter säsong och liga (procent)

Säsong	1998/1999	2008/2009	2018/2019	Totalt
Liga/Tidning	Procent	Procent	Procent	Procent
Premier L. (ENG)	64	64	69	66
Serie A (ITA)	23	27	16	21
Superligaen (DAN)	7	5	1	3
MLS (USA)	6	4	14	10
Summa	100	100	100	100
Antal (N)	266	392	524	1182

Tabellkommentar: Sammanställning över hur stor del det skrevs om Premier League, Serie A, Superligaen och MLS de olika säsongerna. Både Aftonbladets och Expressens artiklar är medräknade. Kolumnen längst till höger visar den totala andelen respektive liga har över alla tre säsongerna.

Bilaga 3: Förteckning över svenska spelare i respektive liga för valda säsonger

Premier League

Sökord (alla säsonger): Premier League

1998/1999: 14 augusti 1998 – 17 maj 1999

Svenskar:

Niclas Alexandersson (Sheffield Wednesday)

Anders Andersson (Blackburn Rovers)

Andreas Andersson (Newcastle United)

Jesper Blomqvist (Manchester United)

Martin Dahlin (Blackburn Rovers)

Magnus Hedman (Coventry City)

Pontus Kåmark (Leicester City)

Fredrik Ljungberg (Arsenal)

Jesper Mattsson (Nottingham Forest)

Roland Nilsson (Coventry City)

Martin Pringle (Charlton Athletic)

2008/2009: 15 augusti 2008 – 25 maj 2009

Svenskar:

Erik Edman (Wigan Athletic)

Johan Elmander (Bolton Wanderers)

Jonas Olsson (West Bromwich Albion)

Martin Olsson (Blackburn Rovers)

Rade Prca (Sunderland)

Fredrik Stoor (Fulham)

2018/2019: 9 augusti 2018 – 13 maj 2019

Svenskar:

Viktor Gyökeres (Brighton & Hove Albion)

Victor Nilsson Lindelöf (Manchester United)

Ken Sema (Watford)

Serie A

Sökord (alla säsonger): Serie A

1998/1999: 11 september 1998 – 24 maj 1999

Svenskar:

Daniel Andersson (Bari)

Kennet Andersson (Bologna)

Klas Ingesson (Bologna)

Teddy Lučić (Bologna)

Yksel Osmanovski (Bari)

2008/2009: 29 augusti 2008 – 1 juni 2009

Svenskar:

Albin Ekdal (Juventus)

Zlatan Ibrahimović (Inter)

Olof Mellberg (Juventus)

2018/2019: 17 augusti 2018 – 27 maj 2019

Svenskar:

Albin Ekdal (Sampdoria)

Riccardo Gagliolo (Parma)

Filip Helander (Bologna)

Oscar Hiljemark (Genoa)

Svante Ingelsson (Udinese)

Dejan Kulusevski (Atalanta)

Robin Olsen (Roma)

Mattias Svanberg (Bologna)

Superligaen

1998/1999: 25 juli 1998 – 17 juni 1999. Sponsornamn: Faxe Kondi Ligaen.

Uppehåll: 26 november 1998 - 7 mars 1999.

Sökord: Faxe Kondi Ligaen, danska ligan, danska superligan

Svenskar:

Anders Andersson (Ålborg)

Hans Eklund (Viborg)

Per Fahlström (Lyngby)

Jesper Ljung (Vejle)

Jozo Matovac (Ålborg)

Dan Sahlin (Ålborg)

2008/2009: 18 juli 2008 – 1 juni 2009. Sponsornamn: SAS Ligaen.

Uppehåll: 9 december 2008 - 28 februari 2009.

Sökord: SAS Ligaen, danska ligan, danska superligan, SAS-ligan

Svenskar:

Mikael Antonsson (FC Köpenhamn)

Andreas Augustsson (Horsens)

Fredrik Björck (Esbjerg)

Andreas Dahl (Nordsjälland)

Martin Ericsson (Brøndby)

Ken Fagerberg (Midtjylland)

Alexander Farnerud (Brøndby)

Bobbie Friberg da Cruz (Randers)

Tobias Grahn (Randers)

Samuel Holmén (Brøndby)

Valentino Lai (Vejle)

Peter Larsson (FC Köpenhamn)

Rawez Lawan (Horsens)

Johnny Lundberg (Nordsjälland)

Andreas Johansson (Ålborg)

Jon Jönsson (Brøndby)

Benjamin Kibebe (Nordsjälland)

Andreas Klarström (Esbjerg)

Marcus Pode (Nordsjälland)

Björn Runström (Odense)

Mikael Rynell (Esbjerg)

Pablo Pinones-Arce (Vejle)

Max von Schleebrügge (Brøndby)

Oscar Wendt (FC Köpenhamn)

Johan Wiland (FC Köpenhamn)

Alexander Östlund (Esbjerg)

2018/2019: 12 juli 2018 – 27 maj 2019. Superligaen.

Uppehåll: 19 december 2018 - 22 februari 2019.

Sökord: Superligaen, danska ligan, danska superligan

Svenskar:

Joel Allansson (Randers) | Gick till Halmstad 24/12

Niklas Backman (Århus)

Pierre Bengtsson (FC Köpenhamn)

Rasmus Jönsson (Odense) | Gick till Helsingborg 13/7

Simon Kroon (Sönderjyske) | Gick till Östersund 27/7

Johan Larsson (Brøndby) | Gick till Guingamp 24/12

Marko Mitrovic (Sönderjyske) | Gick till Radnicki Nis 22/8

Gustaf Nilsson (Vejle)

Robin Olsen (FC Köpenhamn) | Gick till Roma 25/7

Jacob Rinne (Ålborg)

Tobias Sana (Århus) Simon Tibbling (Brøndby)

Major League Soccer (MLS)

Sökord (alla säsonger): MLS

1998: 14 mars – 26 oktober 1998

Svenskar:

Janne Eriksson (Tampa Bay Mutiny)

Thomas Ravelli (Tampa Bay Mutiny)

2008: 28 mars 2008 – 24 november 2008

Svenskar:

Inga svenskar spelade i MLS 2008.

2019: 1 mars 2019 – 11 november 2019

Svenskar:

Johan Blomberg (Colorado Rapids) | Utlånad till Sundsvall 13 augusti

Magnus Eriksson (San José Earthquakes)

Zlatan Ibrahimovic (LA Galaxy)

Robin Jansson (Orlando City)

Adam Lundqvist (Houston Dynamo)

Axel Sjöberg (Colorado Rapids)

Gabriel Somi (New England Revolution)

Gustav Svensson (Seattle Sounders)

Anton Tinnerholm (New York City FC)